

Yerel Yönetimlerde Çocuk Katılımı: Kâğıthane Çocuk Meclisi Örneği

Children's Participation in the Local Governments: Children's Assembly in Kağıthane

Mustafa Kemal ÖKTEM*
İrem Ece AKPINAR**
Hülya KÜÇÜK***

Öz

Bu çalışmada yerel yönetimler ve katılım ilişkisi ele alınarak kavramsal çerçeve oluşturulmakta ve bir örnek-olay incelemesi olarak İstanbul Kâğıthane İlçe Belediyesi sınırlarında, “Kent Konseyi Çocuk Meclisi Başkanı-Çocuk Meclisi üyeleri-üye olmayan çocuklardan oluşan örneklemdeki” üç alt-grupla mülakatları içeren alan araştırmasıyla, konunun bütünlüğü ve tutarlılığı geliştirilmeye çalışılmaktadır. Çalışma çocukların hayatını etkileyen yerel toplumsal politikada dinlenilme ihtiyacı ve çocuk haklarını gözetme ilkesiyle, çocukların bilgiye dayalı gelişmesini öngörmektedir. Bu çalışmada yerel yönetimler ve katılım ilişkisi ele alınarak kavramsal çerçeve oluşturulmaktadır. Mülakata katılan çocuklara yetki ve söz hakkının verilmesi ile birlikte, kendi öznel dünyalarına iç-görü sağlanmış olmakta ve araştırma sürecinin yalnızca nesnesi olmaktan öte, bir özne ve işbirliği aktörü olmalarına imkân verilmektedir. Nitel alan araştırmasında, yarı-yapılandırılmış mülakat çalışması, Kâğıthane çocuk meclisi örneklemini üzerinden ele alınmış ve çocuk meclisinin yerel yönetimdeki rolü incelenmiştir. Bu bağlamda yerel yönetim düzeyindeki katılım olgusu ve uygulamada durum, gözlem ve mülakat çalışmasıyla analiz edilmeye çalışılmıştır. Alan araştırması sonucundaki bulgulardan yararlanılarak bazı çözüm önerileri sunulmaktadır.

Araştırmada çocukların çocuk meclisini tam olarak tanımlayamadıkları ve yerel yönetimlerde çocuk hakları bilincinin tam olarak gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin çocuk meclisini oyun oynanacak alanlar olarak tanımlamaları, kendi haklarının farkında olmadıklarını ve toplumda yaşayan birey olarak haklarını tanımlamada eksikler olduğunu göstermiştir. Bu nedenle çocuk meclislerinin önemine ve çocuk hakları eğitimine yönelik olarak okullarda eğitim programları düzenlenmelidir. Bu bağlamda çocuk meclisi uygulamaları çocukların istekleri de göz önüne alınarak desteklenmelidir. Çocuklara eğitimler verilerek, kent kültürünün oluşturulması ve benimsenmesi konusunda çalışmalar yapılmalı, çocukların yaşadıkları kentte söz sahibi olmalarına destek olunmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Katılım, Belediye, Kâğıthane Belediyesi, Çocuk Meclisi, Yerel Demokrasi.

* Hacettepe Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, kemalok@hacettepe.edu.tr

** KA.DER (Kadın Adayları Destekleme Derneği), i.ece.akpinar@gmail.com

*** Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler MYO, hulyakucuk2015@gmail.com

Abstract

Within the scope of this study, the conceptual framework is formed by taking the relationship between local governments and child participation into consideration. The integrity and consistency of the issue is aimed to be improved by a field research including interviews with three sub-groups in the sample composed of the members of the Municipal Assembly, Child Council, and non-member children within the borders of the municipality of Istanbul Kağıthane.

Children, who participated in the interviews, were provided with an internal perspective on their own subjective world with the help of empowerment initiatives provided by local authority and right to speak. Interviews has been conducted with the Children's Assembly of Kağıthane and the role of the child assembly in local government has been examined.

In the research, it has been concluded that children could not fully define the children's assembly and that children's rights awareness in local governments was not fully realized. In order to protect and promote children's rights and to learn their rights, children's parliament should be introduced and children should play a more active role. At this point, education programs should be organized in schools. In this context, child council practices should be supported by taking into consideration the wishes of children. Children should be educated in the creation and adoption of urban culture by providing trainings, and children should be encouraged to have a say in the city they live in.

Keywords: Participation, Municipality, Kağıthane Municipality, Child Assembly, Local Democracy.

1. Giriş

Çocuklar, bir kentte yaşayan nüfus içerisinde önemli bir grubu temsil etmektedir. Çocukların yaşadıkları kentsel mekânda kendilerini ifade etmeleri, çocukların davranışlarının gelişmesini sağlamaktadır. Bu nedenle, kentte yaşayan çocukların yaşadıkları mekâna ait hissedebilmelerinin sağlanması kent kültürün benimsenmesi açısından önemlidir. Günümüzde kentte yaşayan çocukların yaşadıkları mekânları tanımadıkları ve kentte söz sahibi olmadıkları gözlenebilen bir durumdur. Bu durum, nüfusu giderek artan kentlerde bir sorunsal olmakta; çocuklar sokakların kendisine tanıdığı olanaklardan uzak kalmaktadır (Öktem ve Akpınar, 2018: 4). Sonja Grover'in (2004) toplumsal araştırmadaki çocukların katılımında imkan ve söz hakkı verilmesi yaklaşımı dikkate alınarak, çocuklara "duygudaşlık" (empati) anlayışıyla, araştırma gündemi oluşturulmaktadır. Çocukların yaşadıkları mekânlarda sosyal, kültürel, zihinsel gelişimini tamamlayabilmesi için yaşadıkları mekânları tanımaları gerekmektedir. Bu nedenle çocukların yaşadıkları mekânda bağ kurmaları ve söz sahibi olmaları gelişimleri açısından önemlidir (Öktem ve Akpınar, 2018: 6).

Çocukların yerel yönetimlere katılımı son zamanlarda giderek artan oranda ilgi görmekte olan bir konudur. Bu çalışmada yapılan araştırmanın temel dayanağını çocukların yerel yönetimlere katılım deneyimleri oluşturmaktadır. Bununla birlikte çocuklara yorum yapma fırsatı vererek örgütsel yaşam alanının inşasına destek olunmaktadır. Çocukların dünyayı, iktidarın işleyişini kendi yaşam algıları üzerinden algılayabilmeleri için yaşadıkları yere katılımında bulunmaları önemli ve gereklidir. Özellikle çocukların sosyal aktörler olarak kendilerini anlamaları, sorumluluklarının farkında olmaları ve bu sorumlulukları yerine getirebilmelerinde de katılım oldukça önemli bir yere sahiptir.

Özellikle 21. yüzyılda çocukların fikir üretmelerini sağlamak, öğrenen ve sürece katılan öğrenciler yetiştirmek vatandaşlığın önemli özellikleri olarak görülmüştür. Bu bağlamda da çocukların birer özne olarak yerel yönetimlere katılımının önemi anlaşılmaktadır. Çocukların duygularının gelişim sürecinde yapılan deneysel araştırmalar onların kendileri ve yaşadıkları mekânlar arasındaki ilişkilerin karmaşık olduğunu göstermektedir. Bu karmaşık ilişkinin çözüme kavuşabilmesinde yerel yönetimler geniş bir analiz yapılmasına imkân sağlamaktadır.

Çocukların yerel yönetimler aracılığıyla sürece dâhil edilmelerinin üzerinde önemle durulmuştur. 1995 yılında Çocuk Haklarına dair sözleşme Türkiye tarafından uygun bulunmuş ve kanunla yürürlüğe girmiştir. (UNICEF, 2006). Çocukların yerel yönetimlerde katılım sürecine dâhil edilmesiyle birlikte çocukların eğitilmesi ve politik farkındalık duygusunun geliştirilmesi sağlanmaktadır. İnsanlar günlük olarak bir politik farkındalık duygusuyla hareket edebilmektedirler.

Okullarda çocukların, daha bilinçli bir yaklaşımla eğitilmesi ve yönlendirilmesi yerel yönetimlere katılımı güçlendirebilir. Bu nedenle yerel yönetimlerde çocuk politikalarının geliştirilmesi ve mevcut politikaların uygulanması genel olarak katılımın yerel düzeyden başlayarak ülke geneline yayılabilmesi açısından önem taşımaktadır. Çocukların yerel yönetimlere katılmaları ve yerel yönetim süreçlerinde yer almaları (Ferman ve Aitkin-Rose 2005; Henderson 2000; Hetzel, Watson, Sampson 1992; Meucci ve Schwab 1997) yerel demokrasinin güçlendirilmesi açısından önemlidir. Böylece yerelde çocukların kendileri ile ilgili yönetim süreçlerine katılması ve yerel ölçekte deneyimlerinin arttırılması daha özgür ve kendini ifade edebilen bireylerin yetişebilmesine katkı sağlamaktadır (Freeman ve Aitken-Rose 2005; ayrıca bkz. Campbell 2000; Doesberg 2000; Freeman ve Nairn 2000; Moore 2000; Simms 2000; Willoughby 2000).

Yerel yönetimlerdeki katılım süreçlerine, çocukların da dâhil edilmesi kentin gelişimi açısından da önem taşımaktadır. Çocukların, belediyelerin karar alma sürecinden ve uygulamalarından haberdar olması, yerel demokrasiyi güçlendirmektedir. Bu nedenle yerel demokrasinin gelişmesi ve sağlıklı, özgür ve özgüvenli çocukların var olabilmesi (özgüvenin artması), için yerel yönetimler çocuk odaklı olmalıdır.

1.1. Çalışmanın Konusu ve Problematikliği

Kâğıthane yerleşim yerinin tarihi, Roma dönemiyle başlayıp Osmanlı Lale Devrine kadar uzanarak bugüne kadar gelmiştir. Bu tarihsel süreç içerisinde Kâğıthane sosyo-kültürel ve ekonomik alanda değişim ve gelişim göstermiştir. Kâğıthane nüfusu 2017 yılı verilerine göre 442.694 tür. Bu nüfus, 223.598 erkek ve 219.096 kadından oluşmaktadır. İlçedeki oran yüzde olarak ifade edilirse: %50,51 erkek, %49,49 kadın ve ilçede yaşayanların %20'sinin "genç" olduğu bilinmektedir.

Bu çalışmanın odak noktası yerel yönetimlerde çocuk katılımını incelemektir. Buradan hareketle katılım kavramı üzerinden belediye çocuk meclisinde çocuk katılımının sağlanabilmesi için

gereken ölçüt ve niteliklerin araştırılması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda Kâğıthane Belediyesi Çocuk Meclisinin yapmış olduğu projeler, uygulamada durum, meclis üyesi olan ve diğer çocukların görüşleri de değerlendirilerek, “*çocuk meclislerine katılım yeterli midir, sorusuna cevap aranacaktır.*

Bu ihtiyacı fark eden Kâğıthane Çocuk Meclisi de benzer şekilde, 2015 yılı çalışmaları süresince 8-15 yaş arası tüm çocukların gönüllü olarak etkinliklerde yer almasını sağlamak amacıyla çeşitli faaliyetler gerçekleştirmiştir. Dolayısıyla, bu alan-araştırması örneklemine uygun bir toplumsal zemin olduğu da varsayılmaktadır. Çocukların çeşitli problem ve talepleri ifade etmeleri ve çözüm üretiminde yardımcı olmaları noktasında çocuk meclislerinin görevleri bulunmaktadır. Çocukların gelişimi, yaşadıkları mekânları tanımaları açısından çocuk meclislerinin büyümesi ve gelişmesi önemlidir.

Çocuk meclisleri katılım bağlamında incelendiğinde; 8-15 yaş aralığındaki her çocuğun yaşadığı kentteki karar alma süreçlerinde aktif olmaları ve rol almaları hedeflenmektedir. Çocuk meclisleri çocukların bilgi paylaşımını sağlamak, çocukların ortak bir değerler kümesini paylaşmaları, bir şehirde yaşama deneyimlerini yansıtmaları ve yaşadıkları mekânlardaki sorunları tartışmaları açısından önemli bir platformdur. Yaşadıkları kentlerin şekillenmesinde rol almalarına yardımcı olurken, aynı zamanda çocukların seslerinin duyulmasını da sağlamaktadır. Bu bağlamda çocuk meclisleri sayesinde çocuklar yaşadıkları kentteki sorunları gözlemleyerek, şikâyetlerini dile getirebilmektedir.

“*Çocuklar şehrin geleceğidir*” düşüncesiyle, Çocuk Hakları Sözleşmesine göre, çocuklar düşüncelerini, fikirlerini özgürce ifade etme hakkına sahiptirler. Çocuk meclisleri de çocukların kendi fikirlerini en iyi ifade ettikleri ve kamuoyuna duyurdukları platformdur. Bu bağlamda yerel yönetimlerin güçlendirilmesi açısından, kalkınma aktörlerinin ve politika yapıcılarının, çocukların yaşamlarını etkileyen tüm konularda fikir alışverişi içermesi önemlidir. Çocuklar cesaretlendirilmeli ve katılım süreçlerine dâhil edilmelidir. Böylece çocukların gelişimine yönelik özgün bakış açıları sağlanabilir.

1.2. Çalışmanın Yöntemi ve Örneklemi

Bu çalışmanın kapsamını, Kâğıthane Belediyesi Çocuk Meclisinin yapmış olduğu çalışmalar ve bu çalışmalara ilişkin mülakatlar, çocuk meclisinde çocuklarla yapılan görüşmeler ve ilçede yaşayanlardan seçilen 11-15 yaş grubuyla yapılan mülakatlar sonucunda elde edilen veriler oluşturmaktadır. Bu bağlamda çalışmada üç farklı alan araştırmasına yer verilmiştir.

İlk olarak, Belediyenin Kent Konseyi Çocuk Meclisi Başkanı ile 11.12.2018 tarihinde saat 10.00’da Kent Konseyi binasında mülakat çalışması gerçekleştirilmiştir. “*Belediyenin Çocuk Meclisinin yapmış olduğu çalışmalar yeterli midir, çocuklarla ilgili hangi çalışmalar yapılmaktadır*” sorusu üzerinden değerlendirme yapılmıştır. İkinci olarak, Çocuk Meclisine aktif olarak katılan toplamdaki 30 çocuğun hepsiyle mülakat çalışması yapılarak, belediyenin yapmış olduğu

faaliyetler çocukların gözünden değerlendirilmeye çalışılmıştır. Üçüncü olarak, “katılım neden az” sorusu üzerinden yola çıkılarak ilçeden 100 çocukla 15.09.2018 tarihinde mülakat çalışması gerçekleştirilmiştir.

Çalışmanın örneklem kümesi 11-15 yaş arasındaki çocuklardır. Saha araştırması kapsamında yarı-yapılandırılmış mülakat çalışması yapılmıştır. Karasar’a göre (2004) görüşmenin genel olarak üç temel amacı vardır. İşbirliği sağlamak ya da sürdürmek, sağaltım (kendine güveni arttırmak) ve araştırma verisi toplamaktır. Yarı yapılandırılmış görüşmede önceden sormayı planladığı soruları içeren görüşme protokolü hazırlanarak, araştırmacı görüşmenin akışına bağlı olarak değişik yan ya da alt sorularla görüşmenin akışını etkileyebilmektedir (Ekiz, 2003). Bu bağlamda görüşme sonrasında sistematik ve karşılaştırılabilir bilgi ortaya çıkmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 1999).

Araştırma, nitel araştırma yaklaşımına uygun olarak tasarlanmıştır. Belediyelerdeki Çocuk Meclisleri 8-15 yaş arası yaş aralığını kapsamaktadır. Bu yaş aralığında bulunan her çocuğun yaşadığı kentte kendini ifade edebilmesi, duygu ve düşüncesini dışa vurabilmesi ve toplumsal anlamda sorumluluğunun farkında olması gerekmektedir. Nitel alan araştırması için, yarı-yapılandırılmış mülakat çalışması yapılmıştır. Araştırmada görüşülecek olan katılımcılar belirlenirken; araştırmanın odak konusu olan Çocuk Meclisi hakkında doğrudan ya da dolaylı olarak bilgisinin olması gözetilmiştir. Araştırmada, belediyelerin ilgili birimleriyle görüşerek, konuyla ilgili olarak bilgi alınmıştır.

Araştırmanın en önemli kısıtlılıklarından birisi, saha araştırmasında görüşülecek olan kişilerin çocuk yaşı olmasıdır. İkinci kısıtlılık ise çalışmada kullanılan mülakat yönteminin çocukların duygu ve düşüncelerinin daha özgürce ve rahat bir şekilde değerlendirilememesidir. Çocuklarla yapılan çalışmalarda çizim, resim gibi bir takım yöntemlerin birlikte kullanılması çocukların kendilerini daha iyi ifade edebilmelerini sağlayabilmektedir. Bu nedenle bundan sonra çocuklarla yapılacak çalışmalarda mülakat yöntemi ile birlikte çocukların kendilerini çizimle ifade etme tekniklerinin kullanılması planlanmaktadır. Çalışmada çocukların kendilerini nasıl ifade ettiği, yerel yönetim kavramının onlar için ne anlama geldiği ve yerel yönetimlere katılım beklentileri araştırılmıştır.

Araştırmada, belediyelerin ilgili birimleriyle ayrıca görüşülerek, Kâğıthane Çocuk meclisi faaliyetleri hakkında bilgi alınmıştır. Araştırmanın diğer önemli kısıtlarından birisi de, saha araştırmasında görüşülecek olan kişilerin sayısının sınırlı olmasıdır. Ancak, derinlemesine mülakat tekniği sayesinde verilere erişimin, soru-kâğıdı yöntemine göre nispeten daha nitelikli bir ölçüde sağlanabildiği ifade edilebilir.

Bu çalışmada çocukların yerel yönetimlere katılımı, kentsel merkez ve çeper (kentin çevresinden) alandan örneklemle yapılan örnek alan araştırması üzerinden ele alınmıştır. Çalışmada alan araştırması için sosyo-ekonomik farklılığı göz önünde bulundurarak biri merkezden diğeri ise çeperden iki örnek alan seçilmiştir. Seçilen bu alanlarda kent konseyi çocuk meclisi çalışmalarına odaklanılmış ve çalışmada yarı yapılandırılmış mülakat çalışmasıyla, çocuk meclisi üyesi 30 ve çeperden 100 çocukla iki ayrı mülakat çalışması yapılmıştır. Kağıthane ilçesinde yaşayan çocuklar

içinden okula gidenler arasından, “rasgele (random) örneklem yoluyla” seçilmiş ve 100 çocuğa mülakat soruları (Bkz.: Ek-1) sorulmuştur.

1.3. Çalışmanın Amacı

Çocuk haklarının korunması, yaygınlaştırılması açısından çocukların çocuk meclislerine katılımı önem taşımaktadır. Çocukların bulundukları illerde belediyelere bağlı olarak kurulan çocuk meclisleri çocukların katılımı, çocuk meclisinde söz sahibi olmaları ve kendilerini ifade edebilmeleri açısından önemli platformlardır. Bu bağlamda çocukların gelişimlerinin tamamlamaları ve çocuklara yönelik politikalar geliştirilmesi açısından çocuk meclislerine belli görevler düşmektedir. Bu farkındalığın yaratılabilmesi, çocuğun toplumsal olarak yaşadığı kente kendini ait hissetmesi için yerel yönetimde söz sahibi olabilmesi ve etkin olarak katılımı bulunması gerekmektedir. Gabrielson’un (2017), “Kurcalamak (Çocuklar Bir Şey Üreterek Öğrenir)” ve Doorley ve Withoft (2018)’un “Mekân Yaratmak” kitaplarında çocukların mekâna ve kente katılımları ve mekân ve kentle olan ilişkilerinin sonucunda ne kadar yaratıcı oldukları ve kendilerini nasıl iyi bir şekilde ifade edebildikleri anlatılmaktadır (Öktem ve Akpınar, 2018).

Bu araştırmanın amacı, çocuk meclislerine katılımı ölçmek ve yerel yönetimlerin bu katılıma etkisi ile çocukların haklarını ne derece bildiklerini belirlemektir. Araştırma bulguları incelendiğinde, çocukların çocuk meclisi denilince akıllarına ilk gelen cevabın oyun oynamak ve farklı arkadaş gruplarıyla kaynaşmak olduğu görülmüştür. Araştırmanın deney grubunda 11-15 yaş grubu çocukların yaşadıkları mekânlarda oyunlarla çocuk hakları öğretiminin gerçekleşebileceği ve kendilerini daha iyi ifade edebilecekleri görülmüştür. Ayrıca araştırma bulguları, çocukların çocuk meclisinde geleceklerine yönelik çalışmalarda destek olabileceklerini ve olumlu yönlendirilme isteklerinin olduğunu desteklemiştir. Bu bağlamda çocuklar yaşadıkları illerde daha fazla oyun alanları istemektedirler. Çocuklar oyun alanlarından mahrum kalmakta bu durum da çocukların sosyal, kültürel, zihinsel gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir.

1.4. Çalışmanın Sorusu

Bu çalışmanın amacı çocukların çocuk meclisine katılımının değerlendirilmesidir. Çocukların yaşadığı mekânda nasıl bir çocuk meclisi görmek istedikleri ve çocuk meclisi nedir sorusu ile çalışma ilerlemiştir. Bu bağlamda yerel yönetimlere katılım ve katılım platformu olarak kurulan kent konseyleri tanımlamıştır. Bu doğrultuda kentsel mekânda “Çocuk Meclisi” kavramı bağlamında Kâğıthane belediyesinin yapmış olduğu çocuk meclisi faaliyetleri incelenmiştir. Çocuklardan çocuk meclisi kavramını tanımlamaları istenmiştir. Bu çalışmada, çocukların; çocuk haklarına ilişkin algıları ele alınarak, çocuk meclisinde gerçekleştirilen uygulamalar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yerel yönetimler çocukların bakış açısıyla incelenmiş ve toplumun tüm kesimlerinde farkındalık yaratılması bağının ortaya konulması hedeflenmiştir.

Çalışma kapsamında çocukların belediyelerin çocuk meclisine katılım süreçleri incelenmektedir. Katılım kavramı kadın, çocuk, göçmen gibi birçok aktörü içine almaktadır. Bu aktörlerin yerelde

katılım düzeyleri son zamanlarda sıkça tartışılmaktadır. Bu nedenle çalışma kapsamında yerel yönetimler özelinde belediyelerde çocuk katılımı önem taşımaktadır. Çocuk katılımı ülkemizde yeni tartışılma konusu olsa da yabancı literatürde geniş bir şekilde ele alınan bir konudur.

2. Kavramsal Çerçeve: Katılım ve Kent Konseyleri

Demokrasinin yerel düzeyde hayata geçirilmesinde yerel yönetimler oldukça önemli bir yere sahiptir. Yerel yönetimler, yerelde halkın karar alma süreçlerine katılımını sağlayabilmek açısından demokrasi ile yakın ilişki içindedir. Bununla birlikte yerel yönetimler insanın kendisi ile ilgili alınan kararlarda özgürce katılımda bulunabilmesinde, insanların demokratik eğitim, bilinç kazanmasında ve kurumların demokratik yönetime yakınlığı ile demokrasinin hayata geçirilmesinde önemli yere sahip olan kuruluşlardır (Görmez, 1997: 62). Yerel yönetimlerin demokratik olabilmesi, yerel katılım yollarının yerel halkın hepsine açık olmasına bağlıdır (Yaman ve Küçükşen, 2018: 247). Bu bağlamda yerel alanda demokratik mekanizmaların işletilmesi, ulusal düzeyde demokrasinin işlevselliğini sağlamak açısından önemli bir koşuldur.

Yerel yönetim anlayışı ve uygulaması, sadece yerel topluluğun ortak gereksinimlerinin karşılanması değil; aynı zamanda, merkezi devlet anlayışının kısıtlılıklarına karşı demokratik sivil toplum yönetim ve uygulamasının geliştirilmesine dayanır. Bu nedenle yerel yönetimlerin işleyişi sırasında denetlenmesi, belli bir grubun tekelden çıkarak, kentte yaşayan her kesimden gelen kişilerin katılımı aracılığıyla gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır (Küçük, 2017: 113). Yerel yönetimler bu anlamda halkın yerel düzeyde kendini ilgilendiren konulara katılımını sağlamak açısından oldukça önemli bir yere sahiptir.

Bu bağlamda ele alınan katılım meselesi, son zamanlarda oldukça tartışılan bir konudur. Katılma, basit bir meraktan, yoğun bir eyleme kadar uzanan geniş bir etkinlik alanını kapsar (Önder, 2013: 314). Katılım, sadece seçimlerde oy kullanmak değildir. Aynı zamanda toplumdaki kişilerin siyasal sistem karşısında, durumlarını, tutumlarını, davranışlarını belirleyen bir kavramdır (Kapani, 2012).

Katılım, bireylerde demokrasi duygusunu geliştirmekle birlikte bireylerin, seçilmiş ve atanmış kamu görevlilerini daha etkili biçimde denetleyebilmelerini de sağlamaktadır. Halkın sadece seçimlerle sınırlı kalmayıp *“seçimler dışında da karar ve uygulamalara katılımını esas alan katılımcı demokrasi, demokratikleşmeyi içermesi ve toplumun ya da insanın kendi geleceğini kendisinin belirlemesine olanak sağlaması bağlamında demokratik sistemin en belirgin özelliği olduğu düşünülmektedir”* (Kaypak, 2011: 136).

Katılım aynı zamanda vatandaşın kendi kentiyle ilgili karar verilmesi gereken durumlarda kent hakkının en güzel şekilde kullanabilmesini sağlar. Katılım mekanizmaları, yaşanan kent ile ilgili sorunların çözümüne katılarak kenti istediği gibi ve en iyi şekilde şekillendirebilmesini sağlamaktadır. Bunun nedeni yaşanan yerdeki sorunları oradaki kişilerin bilmesi ve sorunlara yönelik en iyi çözümü yine orada yaşayanların bulmasıdır (Harvey, 2013: 44). Bu bağlamda

tüm halkı içine alan, yereldeki sorunların çözüme kavuşturulması için belediye kanununda düzenlemeler yapılmıştır.

2005 yılında çıkarılan 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 13. Maddesinde: *"Herkes ikamet ettiği beldenin hemşerisidir. Hemşerilerin, belediye karar ve hizmetlerine katılma, belediye faaliyetleri hakkında bilgilenme ve belediye idaresinin yardımlarından yararlanma hakları vardır"* Belediye Kanunu'nun 13. maddesinde ifade edildiği gibi hemşeri kavramıyla birlikte yerelde yaşayan herkes o yerle ilgili her türlü konuda katılımında bulunmada, düşüncelerini ve fikirlerini ifade etme de söz hakkına sahiptir. "Herkes" kelimesi ile ifade edilmek istenen yaşı, cinsiyeti, ırkı, milleti ne olursa olsun hiçbir ayırım gözetmeksizin o yerde ikamet eden tüm kişilerdir. Örneğin, 2011 yılından bu yana Suriye'deki iç savaş nedeniyle ülkemize gelen geçici koruma altındaki Suriyelilerin hukuki konumları ve hakları olmadığından, bu kişilerin de kente katılımı için hemşeri hukuku önem taşımaktadır. Kanunun bu maddesinden de anlaşılacağı gibi bu maddeye ilişkin hükümleri ile belediyelere geçici koruma altındakilere de hizmet etme imkânı ve yükümlülüğü yarattığı söylenebilir. Fakat burada dikkat çekilmesi gereken nokta, "ikamet etme"nin temel alınmasıdır.

Belediye Kanunu ile kurulan Kent Konseyi platformları da yereldeki herkesin katılımıyla kentle ilgili sorunlarda ortak bir şekilde çözüm üretmeyi amaçlamaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 76. Maddesinde Kent Konseylerinin amaçları ifade edilmektedir. Kent konseyleri, sendikaların, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasi partilerin, noterlerin, kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, mahalle muhtarlarının temsilcileri ve diğer ilgililerin katılımıyla oluşmakta ve Kent konseyi çalışmalarının daha etkili yürütebilmesine yardım etmektedir.

08.10.2006 tarihli 26313 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kent Konseyi Yönetmeliği'nde yer alan hemşerilik kavramı vatandaş olmayanları da kapsamı nedeniyle önem teşkil etmektedir. Yabancılar için önemli olan hemşerilik hukukunda ise yorum farklılıklarının olabildiği görülmektedir. Bu bağlamda 5393 sayılı Belediye Kanunu, *"mültecilere verilecek hizmetler için açık kapı bırakmış ancak zorunlu bir görev vermemiştir"* (Erdoğan, 2017: 37).

Bu bağlamda hemşeri hukuku tüm halkı içine alması, yerel demokrasinin güçlenmesi ve yerelde katılım mekanizmalarının aktif bir şekilde çalışabilmesi için oldukça önemli bir yere sahiptir. Türkiye'de yerelde katılımın artması için kurulan kent konseylerine *kadınların* (Küçük ve Akpınar, 2018: 136), *çocukların ve engellilerin katılımının aktif olmadığı* yapılan çalışmalarda görülmektedir.

Çocuk katılımı ile ilgili Ewen (1994), Hart (1997), Freeman ve meslektaşları (1996) tarafından detaylı çalışmalar yapılmıştır. Lansdown (1994) ve Malone (1999), çocukların katılım haklarını korumayı ve onların yasal sorumlulukların yerine getirilmesini sağlamak için çalışmalar yapmıştır. Örneğin, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ile ilgili ilkeler olan; hizmetlerin iyileştirilmesi ve karar verme; demokratik süreçlerin güçlendirilmesi; korumayı teşvik etmek; yetenekleri ve öz saygıyı arttırmak ve çocukları güçlendirmek önemli konular arasındadır. Çocukların katılımı siyasi süreç hakkında bilgi sahibi olması ve süreci anlaması, düşünme teknikleri geliştirme ve kendilerini yerelde ifade edebilmeleri açısından önemlidir (Özer, 2011:

45). Katılımın çeşitlilik göstermesi çocukların yerel yönetimlerden beklentileri ile ilgidir. Ayrıca çocukların kendi kararlarını kendileri almaları ve buna yönelik fikir beyanında bulunmaları katılım deneyimlerini arttırmalarında ve demokratikleşmelerinde yardımcı olacaktır (Özer, 2011: 48). Çocuk katılımı ile ilgili literatür incelendiğinde birçok çalışmanın yapıldığı görülmektedir.

Bu çalışmalar, çocukların katılımı üzerine yapılan girişimlerin incelenmesini (örneğin, Bessant 2004; Elsley 2004; Horelli 1998; Pinkerton 2004; Stafford ve diğ. 2003); analizlerin yapılmasını (Hall ve ark. 1999, Hill ve ark. 2004; Jamison ve Gilbert 2000) ve tüm bunlarla ilgili iyileştirmeye yönelik önerilerin sunulmasını içermektedir.

Uygulama; çocukların kamusal hayata katılımını içeren pratiklerin incelenmesini (Adams ve Ingham 1998 gibi; Davies ve Kirkpatrick 2000; Lewing 1998; Söğüt 1997) hedeflemektedir. Alanla ilgili literatür, çeşitli katılımcıların kalitesinin bazı değerlendirmelerini içermektedir. Bazı yazarlar (örneğin Hart 1997: 20; Sanson 2002: 65) katılım projelerini çocukların derecesini gösteren bir ölçekte yerleştirip;

- *“daha yüksek seviyelere” teşvik etmek amacıyla başlangıç,*
- *özerklik ve eylem,*
- *çocuklar için daha olumlu sonuçların beklendiği katılım*

düzeylerini hedeflemiştir. Bu anlamda yapılan katılımcı girişimler yetişkinler tarafından başlatılmış ve yönetilmiştir (Mckay ve Fanning, 1998: 35). Bunun nedeni yetişkinlere göre çocuklarla yapılan istişarenin belirleyici olmaması ve yapılan çalışmaların somut sonuçlarını görebilmenin zor olmasıdır (Olweus, 1995: 300; Brooks ve Brooks, 1993: 370).

Yerel yönetimler de katılımın güçlendirilmesine odaklanmışlardır. Çocukların yerel yönetimlerdeki katılımı genelde kanundaki maddeye karşın gönüllülük temel haktır. Katılım, düşünce ve fikirlerini ifade edebilme, söz hakkını kullanma imkânı sağladığı için kişilerin özgüvenini geliştirmektedir. Çocuk katılımı ile ilgili yapılan çalışmalarda “Kimilerinin dışlanması pahasına, hangi çocukların katılacağı” sorgulanmakta, diğer çocukları temsil etmekle ilgili sorumlulukların neler olduğu tartışılmakta, “katılım girişimlerinin mevcut-sosyal örüntüleri güçlendirebileceğine” dikkat çekilmekte, “dışlanmış ve dezavantajlı” (Lowndes ve diğerleri, 2001: 453; Checkoway ve diğerleri, 2005: 245) grupları kapsamı öngörülmektedir.

3. Çocuk Meclisleri

Çocukların yerele katılımları ile ilgili önemli bir literatür olsa da – okul, yerel yönetim ve toplum – bu literatürün çoğu teorik olmaktan ziyade tanımlayıcıdır. Ancak bu eğilimin dikkate değer istisnaları vardır. Çeşitli yazarlar (Morrow 1999; Roche 1999; Sinclair 2004; Smith 2002; Kjørholt 2002) “çocukluğun” toplumsal olarak yapılandırılmış bir olguyu nasıl kabul ettiğini ve yetişkinlerin hâkim olduğu bir toplumda çocukluğun ve çocukların yerinin bir sonuç olduğunu belirtmektedir. Tarihsel, sosyal ve kültürel örüntüler çocukların yerele katılımını sağlamaktadır

(Bessant 2004; Hall ve diğ. 1998; Matthews 2003; Roche 1999). Çocukların yerele aktif katılımı mekân etrafındaki kurumsallığı belirlemektedir.

Karsten (2002), çocukların kamusal (yetişkin) alanlardan dışlanmasını önlemek ve çocukların katılımının “anamlı” olmasını sağlamak üzere çocuklara yönelik katılım etkinliklerinin düzenlenmesinin faydalı olacağını savunmaktadır. Malone (1999), aynı zamanda katılımın kamusal alanlarda nasıl haritalandığını ve bulunduklarını da yansıtmaktadır. Yerel yönetime katılımı mekânsal özgürlükler cinsiyete, etnik kökene ve sosyal sınıflara göre şekillendirilebilmektedir. Prout (2000), uzamsal bir analize dayanarak, katılımı kimlikle ilişkilendirmiştir. Bu bağlamda da kamu-özel alan ayrımı ile devlet-aile ayrımı arasındaki katılım farklarına da dikkat çekmektedir. Kamu alanında çocukları kontrol etmek özel olarak beklenirken, ev ve aile alanı genellikle uygun alan olarak kabul edilmektedir (Abbott, 5; Ryan, 1999: 65). Rose (1993), “karşıtlığı” göz önünde bulundurarak özel/kamusal ve içirme/dışlama karşıtlıklarının ayrılmaz bir şekilde bağlı olduğunu savunmaktadır. Rose’un (1993) Foucault’a benzer (1995) inancına göre, iktidarın çalışması, sadece alt grupların baskın gruplar tarafından dışlanmasına bağlı olarak yerel yönetimlere katılımı değiştirmektedir. Gerçekten de yerel yönetimlere kadınlar ve çocuklar gibi alt grupların dâhil edilmesi, katılımın artması ve demokrasinin tabana yayılması anlamına gelmektedir. Bununla birlikte bu grupların karar verme süreçlerine katılımı yerel katılımı da güçlendirmektedir. Rose’a göre, eşzamanlı olarak sosyal alanların merkezlerini ve çevrelerini yaşamak mümkündür. Rose buna “paradoksal alan” ismini vermiştir ve bu kavramı geliştirmiştir. Bu bağlamda özellikle sosyal alan, hem kapsayıcı hem de paradoksal olarak anlaşılabilir. Örneğin, sadece erkekler ve yetişkinler gibi güçlü sosyal grupların egemen olduğu alanlar yerel yönetimlere katılımı yetersiz kalmakta, kapsayıcı olmamaktadır. Kadın ve çocukların dışlanması yerele katılımı güçsüzleştirmektedir. Bu nedenle yerelde katılımın artması ve yerel demokrasinin güçlenebilmesi için tüm grupların katılım sürecine dâhil edilmesi oldukça önemlidir.

Kamusal ve sosyal alanlarda yaşayan farklı gençlik grupları yaşadığı yerel yönetim katılımını güçlendirmektedir. Örneğin, genç insanlar “başarılı” ve “başarısız” olarak gruplandırılırsa her iki grubun da yerel yönetimler tarafından yapılan faaliyetlerin hayata geçirilmesinde farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu bağlamda çocuk meclislerini çocukların gözünden değerlendirmek önemlidir.

3.1. Çocuk Meclislerine Katılım

Türkiye’de 2018 TÜİK verilerine göre 22920422 çocuk yaşamaktadır. Yıllık çocuk nüfus artış hızı binde 1,6’dır. Çocuk nüfus oranı ise (0-17 Yaş) %28’dir.⁴ Bu nedenle çocuklara yönelik politikalar ve uygulamalar geliştirilmesi ve çocuğun her alanda söz sahibi olması önemlidir. Bu bağlamda da çocuğun kendini tanıması ve geliştirmesi için katılım önemli bir kavramdır.

4 <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=206&locale=tr>

Çocuk katılımı, “*çocukların görüşlerini serbestçe ifade etmeleri, bu görüşlerin ciddiye alınması ve tüm çocukların kendilerini ilgilendiren karar alma süreçlerinde etkin rol almaları olarak*” tanımlanabilir. Türkiye’nin de taraf olduğu Çocuk Haklarına dair Sözleşme (ÇHS), her çocuğun kendini ilgilendiren kararlara katılımını güvence altına almaktadır. Çocuğun katılım hakkı aynı zamanda, ÇHS’nin temel ilkesini oluşturmaktadır. Bu bağlamda katılım hakkı, ilk kez Çocuk Hakları Sözleşmesi’nde gündeme gelmiştir¹. Aynı zamanda çocuğun katılım hakkı, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi’nin 12. Maddesinde detaylandırılmıştır.

Madde şu şekildedir:

“Her çocuk, kendisini ilgilendiren herhangi bir konu ya da işlem sırasında görüşlerini serbestçe ifade etme, görüşlerinin dikkate alınmasını isteme ve katılma hakkına sahiptir.”

Madde incelendiğinde; çocukları ilgilendiren her konuda çocuğun söz sahibi olması, kendi fikirlerini dile getirmesi ve alınan kararlarda çocukların görüşlerini dikkate alınması önemlidir. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi Madde 12’yi incelediğimizde çocuklara yönelik genel politikaların belirlenmesinde, aile ortamında, çevresinde ve okul hayatlarında söz sahibi olmaları gerektiğini vurgulamaktadır².

12. Maddenin yanı sıra, Çocuk Haklarına dair Sözleşme’deki bir dizi hak katılım hakkı ile yakından ilişkilidir. Bu haklar şöyle öne çıkarılabilir;

Madde 5: Çocuğun gelişen kapasitesiyle kendi hakkını kullanması ve kendisinden sorumlu yetişkinlerin çocuk üzerindeki yönlendiriciliğini yavaş ve kademeli olarak çocuğa devretmesi,

Madde 13: İfade özgürlüğü,

Madde 14: Düşünce, vicdan ve din özgürlüğü,

Madde 15: Toplanma ve örgütlenme özgürlüğü, Madde 16: Özel yaşama saygı, Madde 17: Çocuğun gelişimini olumlu etkileyecek doğru, zamanında ve anlayabileceği biçimde hazırlanmış bilgi ve belgeye erişim hakkı benimsenmesi gerekmektedir.

Çocuk katılımının benimsenmesi ve önemini anlamak için belli ilkeler düzenlenmelidir. Bu ilkeler, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi’nin (ÇHK) 2009’da yayımladığı Genel Yorum 12’de ayrıntılı olarak ele almaktadır. Bununla birlikte, Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 107(1) Maddesinde de:

“Okullarda, eğitim, öğretim ve yönetim etkinliklerinin verimliliğinin sağlanması, okul ve çevre işbirliğinin gerçekleştirilmesi, yerel yönetimlerin ve sivil toplum örgütlerinin desteğinin alınması, her tür ve seviyedeki eğitim kurumlarıyla işbirliğinin geliştirilmesi, çocuk haklarının korunması ve hayata geçirilmesi amacıyla kurul, komisyon ve ekipler oluşturulur”

1 Detaylı bilgi için bakınız: The state of the world’s children (Special Edition. New York: UNICEF Publication, 2009).

2 http://cocukhaklari.barobirlik.org.tr/dokuman/mevzuat_uamevzuat/birlesmismilletler.pdf.

şeklinde çocukların eğitim almasının, geliştirilmesinin önemi ifade edilmekte ve katılımının üzerinde durulmaktadır.

Uluslararası ve ulusal metinlerde de görüldüğü gibi çocuk katılımı, eğitim ve öğretim süreçlerinin her alanıyla yakından ilişkilidir. Gerek ülke düzeyinde veya yerel düzeyde eğitim politikalarının tasarlanmasında, gerekse okul düzeyinde okul kurallarının belirlenmesi, öğrenme-öğretme süreçleri, sosyal etkinliklerin planlanması gibi konularda öğrencilerin söz sahibi olması gerekmektedir. ÇHK da, eğitime ilişkin tüm süreçlerde öğrencilerin ve ailelerinin katılımının sağlanması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu nedenle, çocukların kendilerini ilgilendiren tüm karar alma süreçlerine katılabilmeleri önemlidir ve bunun en iyi şekilde sağlanabilmesi için, saydam bir biçimde ve çocukların anlayabilecekleri bir dille bilgilendirilmeleri gerekmektedir. Çocuklar, görüşlerinin nasıl yorumlandığına ve kullanıldığına ilişkin de bilgilendirilmeli; katılımlarının sonuçları nasıl etkilediği konusunda zamanında ve anlaşılır geribildirim alabilmelidirler.

Bu bağlamda özellikle yerel yönetimler, çocuğun etkileşim içinde olduğu kendilerini özgürce dile getirdikleri, yetişkinlerin sahip olduğu temel hak ve hizmetlerden yararlanabildiği güvenli bir kentsel çevrede yaşayabilmesi açısından önemlidir (Gökmen, 200). Günümüzde çocuklarda okul yaşantısında stres, ihmal edilen ulaşım ihtiyaçları çocuklara yönelik istismar tartışmaları günümüzde sıkça gündeme gelmektedir. Bu nedenle yerel yönetimler çocuk bilinci oluşturmak ve çocukların fikir üretmelerini sağlamak açısından önemlidir. Yerel yönetimler çocuk katılımını ve politik farkındalık duygusunu güçlendirmek adına topluma en yakın kurumlardır. Çocukların okullaşma ve sosyal hayatta kendilerini özgürce ifade etmesinin sağlanmasında daha bilinçli bir yaklaşıma yönetilmesi açısından yerele katılım önemlidir. Bu bağlamda bu zorunlulukların gereklilik veya onay olarak görülüp görülmediği, mevcut politika ve uygulama, genel etki dikkat çekmektedir. Çocukların karar verme konusunda tavsiyelerde bulunma ya da katılmaya nasıl katılabileceği usullerinin olması, yerel yönetim süreçlerine (Ferman ve Aitkin-Rose 2005; Henderson 2000; Hetzel, Watson ve Sampson 1992; Meucci ve Schwab 1997) çocukların katılımı öne çıkmaktadır.

Çocukların yerel düzeyde katılımının sağlanabilmesinde çocuk meclislerinin oluşturulması yerel yönetimlerin önemli çalışmalarından biridir. Çocukların demokrasiye alışması, yeni dostluklar kurup duygudaşlık geliştirebilme becerisi kazanabilmesi ve sosyal gelişimlerine olumlu etkilerin oluşması için çocuk meclislerine katılım önemlidir. 1996 yılında İstanbul'da düzenlenen (Habitat II)' de; *her çocuğun arkadaşları ile oynaması, duygusal büyümelerini, fiziksel gelişimlerini, sosyal etkileşimlerini ve çevrelerindeki dünyayı güvenli, sağlıklı ve besleyici bir ortamda keşfetmek için bilişsel becerilerin teşvik edilmesi* hedeflenmiştir. Çocukların dünyayı ve çevrelerindeki doğayı keşfetmeleri, öğretmenleri ve diğer çocuklarla etkileşim yoluyla çocukların toplum içerisindeki konum ve durumlarına karşı kararlar alınmıştır. 1996'dan beri birçok yerel yönetim, Gündem 21'deki hedefler dikkate alınarak çocukların yerel yönetimlere katılımının önemi vurgulanmıştır.

Çocuk meclisleri, çocukların yerel yönetimlerde karar alma süreçlerine katılımlarını oluşturmaktadır. Çocukların yerel yönetimlerdeki deneyimleri, çocukların kararlara katılımlarını sağlama açısından ve alınan kararların uygulanması açısından önem kazanmaktadır. Meclislerin

daha etkili olabilmesi için, çocuklara katılım konusunun anlatılması ve tüm süreçlerin bilgilendirici, saydam, gönüllülük temelli olması önemli bir noktadır. Çocukların katılımını teşvik eden politika girişimleri, daha ilk etapta vurgulanmıştır. Yetişkinler çocukların meclise katılımında destek olmalıdır. Dolayısıyla, yetişkinler çocuk katılımı ile ilgili çocuklarını desteklemelidirler. Çocuklara erişmek için yerel yönetimlerde çocuk organizasyonları sıkça yer almalıdır. Çocuk meclisi yerel yapılara meydan okumak için çalışmalar yapmış ve yerel yönetim deneyimlerini kavramsallaştırmıştır. Bu noktada çocuk meclisleri ile ilgili yapılan değişiklikleri görmek mümkündür. Bir dizi fikir, inanç bir araya getirilmiştir. Güç, bilgi, mekan ve kimliğin yeniden düşünülmesinin yeni yolları anlatılmaktadır (Cunningham ve diğ., 1994: 280). Bu bağlamda çocuk meclisi etkinliklerini gerçekleştirirken; çocuklara, gençlere yönelik eğitim organizasyonlarına destek vererek birçok etkinlik gerçekleştirmektedir. Bu çalışmaların amacına ulaşabilmesi için özellikle çocuklara yönelik eğitimler, projeler yapılırken çocukların düşünceleri dikkate alınmalıdır. Çocuklara yönelik alanların çocuklarla birlikte planlanması çocukların geleceği açısından önemlidir. Özellikle plan ve projelerin, etkinliklerin farklı ve yaratıcı etkinliklerin desteklenmesi gerekmektedir. Çocukların kendilerinin yapıp değiştirebileceği etkinlik alanlarının olması ve çocukların istedikleri şekilde kent konseylerinde yaratıcılıklarını geliştirmesi hedeflenmelidir (Deretarla, 2012: 261).

Kent Konseyleri'nde oluşturulan çocuk meclislerinin aktif çalışması ve yereldeki bütün çocuklara ulaşması demokrasinin gelişmesi ve çocuk katılımının artması açısından önemlidir. 2005 yılında kurulmuş olan Kent Konseyi platformları sayesinde halkın seçimler dışında da yönetime katılımı sağlanarak demokrasi bilinci geliştirilebilir ve tüm ülkeye yayılabilir (Küçük, 2017: 125). Kent Konseylerinin genelde dezavantajlı gruplar özelde ise çocuklar için çalışmalar yapması ve çocukların kendilerini ifade edebilecekleri ortamı oluşturması katılım mekanizmalarının uygulamadaki başarısını etkilemektedir.

Ancak 13 yıllık süreçte Kent Konseylerinin yerel demokrasinin gelişmesine önemli bir katkı sağlayamadığı tartışılabilir. Kent Konseyleri platformlarının başarılı olamamasında önemli olan noktalardan birisi de bu mekanizmanın halk tarafından bilinmemesi ve belediyenin bir organı gibi algılanmasıdır (Küçük, 2016: 1797). Konsey'in kendini tanıtmayı ve tüm yerel halkı içine alarak aktif çalışmalar yapmasıyla yerel kamuoyunda ilgi oluşturması gerekir.

Bu bağlamda çalışmada yerel demokrasi ve katılım üzerinden Kâğıthane çocuk meclisi katılımı sorgulanarak, çocuk hakları ve çocuk katılımı konusuna dikkat çekmek amaçlanmaktadır. Bu bağlamda yapılan alan araştırması ile çalışma desteklenmiştir.

4. Kâğıthane Kent Konseyi Çocuk Meclisi Başkanı ile Çocuk Meclisi Üzerine Yapılan Mülakat Çalışması

İlk olarak Belediyenin Kent Konseyi Çocuk Meclisi Kent Konseyi Başkanı ile 11.12.2018 tarihinde saat 10.00'da Kâğıthane Belediyesi Kent Konseyi binasında mülakat çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda çocuk haklarının yaşama geçirilmesi ve çocuk katılımı konusunda faaliyetlerle ilgili

sorular sorulmuştur. Kâğıthane Belediyesi Çocuk Meclisi Başkanı, çocuk haklarının yaşama geçirilmesi ve çocuk katılımı konusunda faaliyetler planlandığını bildirmektedir.

Çocuk Meclisi çalışmalarında, çocukların kendilerine olan özgüvenlerini geliştirebilmeleri, fikir ve düşüncelerini dışa vurabilmeleri hedeflenmektedir. Çocuk Meclisi, 8-15 yaş aralığını kapsamakta ve meclisin bu yaş grubu içerisinde olan Kâğıthane’de ikamet eden çocuklara yönelik faaliyetler yaptığı saptanmaktadır. Bu faaliyetlerin içinde farklı sosyal aktiviteler, eğitimler ve kendilerini kültürel anlamda geliştirebilecekleri geziler bulunmaktadır. Bu faaliyetlerin; çocukların tüm hassasiyetleri göz önüne alınarak ebeveynlerinin onayı ve izni ile gerçekleştirildiği belirtilmektedir. Yapılan görüşmelerde verilen cevaplar aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

1. Çocuk Katılımına ilişkin durumu hakkında bilgi verebilir misiniz?

Tablo 1: Kâğıthane Belediyesi’nde Çocuk Katılımı

Belediye ile ilgili bilgiler	Yapılan somut örnekler
Çocuk haklarının yaşama geçirilmesi ve çocuk katılımı konusunda faaliyetler planlanmıştır. Çocuk haklarının yaşama geçirilmesi ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Bir çocuk meclisi vardır. Çocuk haklarının yaşama geçirilmesi ve çocuk katılımı konusunda düzenli olarak faaliyetler ile çocuklarla ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Çocukların aktif katılımıyla yeni faaliyetler planlanmaktadır Çocuklarda “Teknoloji Bağımlılığı”na dikkat çekilerek bu konuyla ilgili çalışmalar ve seminerler düzenlenmektedir. Temiz bir çevre ve çevreye daha duyarlı nesiller yetiştirmek amacıyla ilçede öğrenim gören yaklaşık 70 bin ilkököl ve ortaokul öğrencisine seminer verilmekte ve seminerler düzenlenirken çocukların fikirleri alınmaktadır. Aynı zamanda her dönem seçim yapılmaktadır. Yapılan seçimle isteklerini ifade eden çocuklar reşit bireyler gibi hiçbir baskıya maruz kalmadan oy kullanmayı öğrenmektedir. Böylece adım adım “Demokrasi”yi de öğrenmektedirler.	Belediyenin geçmiş deneyimlerini gözden geçirerek, •Çocuk haklarının yaşama geçirilmesi ve çocuk katılımı konusunda neler yapıldığı, •Kaç çocuğa nasıl ulaşıldığı ve •Bunun katılım boyutunun nasıl değerlendirilebileceği: Şirintepe Gençlik Merkezi, Hürriyet Mahallesi, Çeliktepe, Gültepe ve Mehmet Akif Ersoy mahallelerinde oluşturulan bilgi evleri çocukların kendilerini geliştirmeleri adına kurulmuştur. Bu altı birimin dışında Yahya Kemal, Merkez, Gürsel ve Yeşilce mahallerinde ise çocukların ücretsiz internet hizmeti alabildiği toplam dört adet merkez oluşturulmuştur. Kâğıthane Belediyesi Kent Konseyi Çocuk Meclisi, ikinci dönem başkanını seçmiştir. 70 üyeye sahip meclisin faaliyetleri arasında okuma etkinliği, ağaç dikimi, şehir dışı kültürel geziler gibi pek çok etkinlik yer almaktadır. Seyrantepe İÖO. Osman Faruk Verimer İÖO., Ferit Aysan Çağdaş Yaşam İÖO., Gültepe İÖO., Hasbahçe İÖO., Ekrem Cevahir Lisesi Spor Salonu olmak üzere toplam 6 adet kapalı spor salonu hizmete sunuldu. Çocukları kaliteli zaman geçirmeleri için “Beceri Merkezleri”nde hazırlanacak projeler ile çocukların ve gençlerin sosyal ve duygusal gelişimine destek sağlamak hedeflenmektedir. “Beceri Atölyeleri Akıl Oyunları” ve “Düşünme Stratejileri Atölyeleri” ile çocukların, tahmin edebilme yönünün güçlendirilmesi ve zihinden işlem yapabilme becerilerini etkin kullanabilmesi hedeflenmektedir.

Kaynak: Yazarlar tarafından Kent Konseyi Çocuk Meclisi Başkanı ile mülakat temelinde oluşturulmuştur.

2. Çocuk Meclisinde Yapılan Etkinlikler Hakkında Verilen Bilgi

Kâğıthane Kent Konseyi Çocuk Meclisi üyesi çocuklarla pazartesi ve çarşamba günleri programlı etkinlikler yapıldığı bildirilmiştir:

- Temmuz ve Ağustos aylarında her pazartesi ve çarşamba günü bir psikolog eşliğinde **“Anne-baba tutumlarının çocuk gelişimine etkisi”** konulu atölye gerçekleştirilmiştir.
- Çevre eğitimi seminerine katılan öğrenciler; hangi malzemelerin geri dönüştürülebilir olduğunu, plastik-metal-cam-pil-kâğıt-kompozit ambalaj-ahşap-evsel yağ atıklarının geri dönüştürülmediği takdirde doğaya verdiği zararı, geri dönüşümün doğaya ve ülke ekonomisine faydasını öğrenmeleri amaçlanmaktadır.
- Çocukların boş zamanlarında vakit geçirmeleri için okul bahçelerinin tasarımı, ihtiyacı olanlara oyun parkı, basketbol-voleybol sahası kurulması amaçlanmıştır. Bu bağlamda, okullardaki kapalı spor salonları yapılarak, ilçe içinde çocukların boş zamanlarını değerlendirmeleri hedeflenmiştir.
- “Eleştirel analitik yaratıcı düşünme” becerilerinin hayata geçirilmesine ve çok yönlü düşünebilmelerine, zamanı verimli kullanabilmelerine katkı sağlamak adına çeşitli atölyeler kurulmuştur.

Çocukların bu atölyelerle, karşılaştığı problemlerde farklı düşünme stratejilerini geliştirebilmesi, farklı çözüm yollarını değerlendirebilmesi, problemleri çözme süreci içinde kendine ait düşünce ve akıl yürütmelerini ifade edebilmesi, problem çözme becerilerini geliştirebilmesi amaçlanmaktadır. Çocuklarına yeşil alanların koruması gerektiğini aşlamak, kent içinde boş kalan yeşil alanların farkına varmaları sağlanmaya çalışılmaktadır.

Görsel Sanatlar Atölyeleri ile çocuğa, doğayı gözlemleme duyarlılığı kazandırmak, görsel biçimlendirme yolları ile kendini ifade edebilmelerini sağlamak amaçlanmaktadır. Bu atölye öğrencinin görsel algı ve birikimleri ile öznel algılarını sanatsal anlatımlara dönüştürebilmesine imkân tanımakta, biçim, renk ve kompozisyon bilinci kazanmalarını sağlamakta öğrencinin, analiz ve sentez yeteneği (seçme, ayıklama, birleştirme, yeniden organize etme) ile eleştirel bakış açısını geliştirmektedir. Çocukların yeteneklerini keşfetmelerini, kendine güven duygusu kazanmalarını ve geliştirmelerini sağlamak, öğrencilerin yaratıcı ve üretici yönlerini geliştirmek, dikkatli, disiplinli bir gözlem ile nesneleri ve nesneler arasındaki ilişkileri yorumlayabilme yetisini kazanmaları hedeflenmektedir.

Eğitici Drama Atölyeleri, çocukların şöylesi yetilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır;

- özgüven kazanarak kendini doğru ifade
- drama yoluyla yaratıcılık
- algı alanların genişletip ilgi ve yetenek yelpazesi
- kendi ve çevreleri ile iletişim ve etkileşim kurmak
- drama yoluyla anlama-anlatma-dinleme ve gözünde canlandırabilme gücü
- gözlem-izlenim-duygu ve imgelemi drama tekniklerini kullanarak ifade
- kendi bedeni-duygu-düşünce ve çevresinde olup bitene karşı duyarlı ve bilinçli olmak
- drama etkinliği ile grup heyecanı-iş birliği ve dinamizmi kazanmak

- *duygudaşlık kurma, doğaçlama ve rol oynama becerilerini geliştirmek*
- *araştırma istek ve duygusu.*

Aynı zamanda TÜBİTAK'ın İstanbullu Çocukların Doğaya ve Kente Uyumu Projesi'ne destek verilmektedir. Bu bağlamda projeye destek olunarak, çocukların yaşadıkları kenti tanımalarına yardımcı olunmuştur. İlçede yapılan atölye çalışmaları ile çocuklara kentlilik ve aidiyet bilinci kazandırma noktasında projeye destek olunarak, çocukların kentte, doğal ortamlarda, hem birbirleri ile hem farklı kentsel mekân türleri ile tanışmaları ve geleneksel sanatları tanımaları hedeflenmektedir. Bu bağlamda katılım mekanizmaları içinde çocuk meclislerinin de yaptığı çalışmalar çocuk katılımının artması adına önem teşkil etmektedir. Yerel yönetimlerde çoğu kez temsil edilmeyen çocuklarla ilgili kategorilerin geliştirilmesi Kâğıthane Çocuk Meclisi'nde önemli bir yere sahiptir.

5. Kâğıthane Çocuk Meclisi Üzerine Çocuklarla Yapılan Mülakat Çalışması

Yerel yönetişimin daha iyi değerlendirilebilmesi ve karşılaştırılabilir veri-seti elde edebilmek amacıyla, “çocuk meclisi üyesi olan” ve “üye olmayan” çocuklarla, iki ayrı grupta mülakatlar gerçekleştirilmiştir.

5.1. Kâğıthane Çocuk Meclisi Üyesi Çocuklarla Yapılan Mülakat Çalışması

Yapılan görüşmelerde verilen cevaplar aşağıdaki tabloda özetlenmiştir. Bu bağlamda Kâğıthane Çocuk Meclisine Katılan 30 çocuk ile tam sayım yöntemiyle 13.12.2018 tarihinde mülakat çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında yöneltilen sorulara 11-15 yaşındaki çocuklar cevap vermiştir. Sorular kapsamında çocukların ve katılımcıların yerel yönetim inisiyatiflerini ne düzeyde algıladıkları üzerine veriler oluşturulmuştur.

Çalışma kapsamında Kâğıthane Çocuk Meclisine düzenli katılan “30 öğrenci” ile görüşülmüştür. Katılımcılara yerel yönetimlere “nasıl katılmak istedikleri” sorulmuştur. İlgili bölümde araştırmada nasıl bir yöntem uygulandığı detaylı olarak ele alınmaktadır. Toplanan veriler “evet” ve “hayır” oranına göre analiz edilerek sonuca varılmaya çalışılmıştır. Yerel yönetime katılmak için yapılan faaliyetler incelenerek çalışma yöntemlerinin geliştirilmesine yönelik sorular sorulmuştur.

Bu bağlamda kent merkezinde, çocukların katılımından sorumlu alan araştırmasında “herkes için beklenen yerel yönetim katılımı” temel soru olarak ele alınmıştır.

Tablo 2: Mülakat Verileri

Katıldığınız etkinliklerle kendinizi ifade ettiğinizi düşünüyor musunuz?	– Evet, düşünüyorum – Düzenli olarak katılamıyorum
--	---

Sizlere yönelik yapılan bilgi şöleni (sempozyum) ve etkinlikleri yeterli buluyor musunuz?	– Evet, yeterli %83 – Kısmen % 17
Bu meclisin hayalinizde ki çocuk meclisi ile aynı meclis olduğunu düşünüyor musunuz?	– Evet, % 50 – Hayır %33 – Daha iyisini bulana kadar evet %17
Yaşadığınız kentte kendinizi özgür hissediyor musunuz? Sizce sizin için sokaklarda sağlanan güvenlik önlemleri var mı?	– Bazı yerlerde mevcut%17 – Evet, yeterli buluyorum fakat çok önlem alınmalı %66 – Özgür hissetmiyorum oyun alanları az %17
Yaşadığınız kentte yerel yönetimlerde şikâyetle bulunulabilecek alanlar mevcut mu?	– Çocukların kendilerini ifade edebilecekleri alanlar mevcut değil %27 – Evet, çocukların istekleri dinleniyor %73
Dezavantajlı çocuklarla ilgili çalışmalar yapıyor mu? Aktif katılımın olduğunu düşünüyor musunuz?	– Evet, hatta bununla ilgili birçok projeyi beraber hazırlıyoruz %57 – Kısmen düşünüyorum%43
Belediye toplantılarına katılıyor musunuz?	– Hayır %100

Kaynak: Yazarlar tarafından 1. Grup mülakat verilerine göre oluşturulmuştur.

Aşağıda çocukların vermiş oldukları cevaplara örnekler bulunmaktadır:

Meclis Üyesi 1; “Annem çocuk meclisine katıldığımdan sonra daha düzenli olduğumu çevreme karşı daha duyarlı olduğumu söyledi. Örneğin artık atık pilleri çöpe atmıyorum, gazete kâğıtlarını birikiyorum daha sonra bura da onları çantaya, pantolona dönüşüyoruz ve arkadaşlarıma anlatıyorum.”

Meclis Üyesi 2; “Çocuk meclisinde zamanın nasıl geçtiğini anlamıyorum. Birçok faaliyet içinde yer alıyoruz. Özellikle hayvanlarla ilgili çalışmalar yapmak hoşuma gidiyor, veteriner olmayı düşünüyorum”.

Meclis Üyesi 3; “Arkadaşlarımla iyi anladığımı düşünüyorum.”,

Meclis üyesi 4; “Çocuk meclisine katıldıktan sonra, özgüvenim arttı. farklı düşüncelere saygı duymayı öğrendim. Mahallemi tanıyorum, çöplerini ayıklamayı öğrendim ve sosyal alanda kendimi daha özgür hissediyorum”.

Meclis üyesi 5; “Kendi haklarımı biliyorum, birçok arkadaşım oldu onlarla çalışmalar yapıyoruz, paylaşmayı öğrendim”.

Meclis üyesi 6; “Kendi haklarımı savunabiliyorum.”,

Meclis üyesi 7; “Çocuk meclisinden sonra yeni arkadaşlar edindim”.

Meclis üyesi 8; “Çocuk meclisinde sonra etkinlik yapmayı resim yapmayı sevdim. Kendi haklarım olduğunu biliyorum. Kendi kararlarımı kendim alıyorum ve herkese karşı saygılıyım”.

Yapılan görüşmeler sonucunda çocukların çocuk oyun alanlarının yetersiz olarak değerlendirdiklerini ancak yapılan etkinliklerden de memnun olduklarını söyleyebiliriz. Aynı zamanda mülakat sonucunda, etkinliklerin sayısının artırılması gerektiği beyan oranı yüksektir. Çocuk meclisleri, çocukların kendilerini ifade ettikleri yerlerdir. Bu bağlamda çocukların meclis toplantılarına haftada bir de olsa katılmaları ve kendileri ilgili karar alınırken bulunmaları gerekmektedir. Yerel yönetimlerde özellikle çocuk meclisleri kurulmaktadır. Çocukların aldığı kararlar, yerel yönetimlerde çocukları ilgilendiren durumlar ya da çocukların yaşadıkları çağa tanıklık etmeleri için vardır. Bu bağlamda mülakat sonucunda çocukların katıldıkları seminerleri yeterli buldukları ve kendilerini dile getirdiklerini söyleyebiliriz. Katılım oranını incelediğimiz de nüfusu kalabalık olan Kâğıthane ilçesinde çocuk katılım oranının az olduğu söylenebilir. Çocukların yerel yönetimlerde karşılaştıkları sorunlar ortaya konulmaya çalışılmıştır. Çocukların yerel yönetime katılması ya da yerel yönetimle etkileşimde bulunması için farklı yolların geliştirilmesi önemlidir. Şehrin farklı bölgelerindeki çocuk forumları, çocuk konferansı, çocuk dâhil konseyleri, grafiti sergileri, çocuk müzik festivalleri düzenlenmeli ve tüm bunlara çocukların katılımı sağlanmalıdır.

5.2. Kâğıthane Kent Konseyi Çocuk Meclisi Üyesi Olmayan Çocuklarla Mülakat Çalışması

Kâğıthane’de yapılan çalışma çocuklarla gerçekleştirilen kişisel-yarı yapılandırılmış bir mülakat çalışmasına dayanmaktadır. 100 çocukla 15.09.2018 tarihinde mülakat çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda özellikle çocuk meclisine neden katılmadıkları ve hayallerindeki çocuk meclisi nedir ve nasıl olmalıdır sorusu sorulmuştur. Mülakat çalışması velilerinden izin alınarak okul çıkışında yapılmıştır. Bu aşamada, 20 çocuktan sonra verilen cevapların birbirine benzerliğinin arttığı tespit edilmiştir. Bu çalışmada yerel yönetime katılım üzerine 100 kişilik örneklem hedeflenmiştir. Çocuklara kentte kendileriyle ilgili olmasını istediği şeyler ve belediyeden beklentilerine ilişkin sorular sorulmuştur. Çalışmanın sonunda mülakat çalışmasına katılan çocukların görüşleri doğrultusunda çocuk meclisinde olması gereken unsurlar belirlenmiştir.

Aşağıdaki tablo da istatiksel olarak oranlar mevcuttur:

Tablo 3. Mülakat Çalışması

Çocuk Meclisi Nedir?	-Bir bilgim yok % 35 - Çocukların oyun oynadıkları mekânlardır. %65
Belediyenin yapmış olduğu faaliyetleri sizler için yeterli midir?	-Hayır, yeterli bulmuyorum. %40 -Evet, yeterli %50 -Kısmen %10
Kendinizi geliştirebileceğiniz kurslar var mı?	-Evet %52 -Kısmen%48

Belediyenin çocuk meclisi toplantılarına katılıyor musunuz?	- Hayır %65 - Evet %35
Toplantılara neden katılmıyorsunuz?	-Ailem yoğun %50 -Ödevlerim çok %20 -Evde zaman geçiriyorum%30

Kaynak: Yazarlar tarafından 2. Grup mülakat verilerine göre oluşturulmuştur.

Aşağıda çocukların vermiş oldukları cevaplara örnekler bulunmaktadır:

Mülakat 1

“Yerel yönetimler de seçimle başa gelmek istiyorum. Her hafta sonu farklı arkadaş gruplarıyla buluşmak ve çeşitli kitaplar okuyup bunları tartışmak istiyorum”.

Mülakat 2

“Çocuk meclisi denilince aklıma oyun oynayabileceğim alanların olduğu bir meclis geliyor. Daha çok çeşitli oyuncakların olduğu hem ders çalışıp hem oyun oynayabileceğim bir meclis. Yüzme havuzu da içinde olabilir. Belediyenin spor salonu var. Bolca oyun oynayıp, spor yaptığımız bir meclis”.

Mülakat 3

“Çocuk meclisi daha kalabalık olsun. Farklı ilçelerden de arkadaşlarımızla buluşalım. Birlikte resimler yapalım”.

Mülakat 4

“Kendi fikirlerimizin ortaya koyduğumuz, çocuklara yönelik uygulanacak programlar ve eğitim süreci derslerin olduğu bir meclis olsun”.

Mülakat 5

“Oyun oynayabileceğimiz bir meclis olsun. Hafta sonu derslerden sonra arkadaşlarımla oyun oynamak istiyorum. Çocuk meclisin de oyun oynayabilir, tartışabiliriz de birçok matematik problemini. Çocukların çocuk meclisinde olmasını istedikleri en önemli unsurlardan bir diğeri oyun oynayıp, farklı arkadaşlık kurabilecekleri ortamın sağlanmasıdır”. (Mülakat 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 11) :

Mülakat 6

“Bence ben başkan olmalıyım. Gönüllü olarak bir sürü arkadaşımın faaliyet çalışması yapabiliriz, yaşlılara yardım edebiliriz. Okulda da başkan olmak istiyorum. Çocuk meclisinde de olabilirim. Çeşitli oyunlar oynarız, hastaları ziyaret ederiz”.

Mülakat 7.

“Ben sadece kendimi ifade edebileceğim bir meclis istiyorum. Liseyi nerde okumam gerektiği konusunda kafam karışık, belli meclis bana yardımcı olur. Birde yeni arkadaşlarla tanışmak bilgi paylaşmak istiyorum. Çocuk meclisi denilince aklıma bunlar geliyor. Başka bir şey olmasını istemiyorum”.

Mülakat 8

“Hafta sonları arkadaşlarımla okuma yaptığım, zaman geçirdiğim bir meclis hayal ediyorum. Okul ödevlerime yardım edebilecek ablalar yâda abiler olabilir, ödevlerimi yaparken zorlanıyorum. Hem ödev yaparım, hem de oyun oynarım”.

Mülakat 9

“Mutlu olabileceğimiz bir oda ve odanın içinde çocuğun mutlu olabileceği her şey olmalı bir mecliste, boya kalemleri, resim defterleri...”

Mülakat 10

“Lise girerken tercihlerim hakkında kararsızım bu konu hakkında bilgi alabileceğim bir meclis hayal ediyorum. Farklı şehirlerden de arkadaşlarımla buluştuğum bir meclis olabilir”.

Mülakat 11

“Ben özgür, doğrudan yana ve içi merhamet dolu bir meclis istiyorum. Baskısız insanı doğrudan yöneltene, yalandan uzak bir çocuk meclisi istiyorum”.

Mülakat 12

“Çocukların özgürce zaman geçirdikleri bol bol basket oynadıkları bir meclis hayal ediyorum. Tanım olarak çocuk meclisi nedir tanımlayamıyorum”.

Mülakat 13

“Ödevlerimi yaptığım, boş zamanlarımda oyun oynadığım bir meclis hayal ediyorum”.

Mülakat 14

“Hayalimde ki çocuk meclisi, arkadaşlarımla zaman geçirip, ödev yaptığım, verimli zaman geçirdiğim bir yer, derslerime yardımcı olabilirler”.

Mülakat 15

“Bu konu tam olarak bilmiyorum, ödevlerimizi yaptığımız etüt merkezi gibi bir yer sanırım”

Mülakat 16

“Mac yaptığımız bir meclis olabilirim, bir fikrim yok” .

Mülakat 17

“Bence tam olarak haklarımızın anlatıldığı, kendimizi ifade ettiğimiz, gelecekte bazı konuları tartışabileceğimiz, arkadaşlarımızla fikir alışverişinde bulunduğumuz bir meclis olmalı. Bizim düşüncelerimiz, fikirlerimiz ön planda olmalı”.

Mülakat 18 ve 19 ikiz kardeşler:

“Arkadaşlarımla zaman geçirdiğim bir meclis, aydan farklı arkadaşlarımızın olduğu bir meclis, belki grupta sınıf başkanı olabilirim, böyle olmalı”.

“Aycan çocuk meclisi ne bilmiyor, ben katıldım, etkinlikler yapılıyor, hayvan hakları ile ilgili ünlü bile geldi belediye salonuna, aydan dedim ama gelmedi, çocuk meclisi demek, bizim haklarımız demek, farklı arkadaş gruplarıyla etkinlikler yapmamız demek, değerli zaman geçirmek, hayalimde de çocuk meclisi var. Bir sürü arkadaş grubuyla bir sürü etkinlik yaptığım, oyun oynadığım bir meclis.

Mülakat 20

“Bence çocuk meclisi iyi bir yer, Fikirlerimizi sunuyoruz, ben katıldım. Yeni arkadaşlarım oldu, bilgi edindim. Hayalimde ama daha fazla oyun oynadığım bir yer olsun isterdim. Arkadaşlarla oyunlar oynayabildiğimiz, rahatça tartışabildiğimiz bir yer. “

Mülakat 21

“İstanbul’u bir sürü arkadaşlarla gezdiğim bir yer benim hayalim. Hem gezelim, hem oyun oynayalım, derste yaparız”.

Mülakat 22

“Çocuk meclisi çocuklara kendilerine olan öz güvenlerini geliştiren bir yer. Çocuk meclisinde çocuklar karar almalı, bizim kararlarımız uygulanmalı, hiç görmediğimiz yerleri görmeliyiz, eğlenceli zaman geçirmeliyiz, yardımlaşmayı öğrenmeliyiz, hayalim böyle”...

Mülakat 23

“Çocuk meclisi bizlere bir şeyler katmalı, yeni şeyler öğrenmeliyiz. Kararları bizler almalıyız. Arkadaşlarla oyunlar oynamalıyız”.

Mülakat 24

“Ödevlerimiz yardımcı oldukları meclis bence harika olur, matematikte yardımcı olabilirler”.

Mülakat 25

“Ben çocuk meclisi denilince, başkalarının fikrine saygı duymayı, birlik ve beraberliğin hayal ediyorum.”

Mülakat 26

“Farklı arkadaşlar edinebileceğim. Arkadaşlarımın sunduğu önergeler farklı düşünceler geliştirebileceğim, oyun oynayabileceğim bir meclis hayal ediyorum”.

Mülakat 27

“Hayatımda, çocuk meclisi diye bir şey ilk defa duydum. Bilemiyorum ama kendi haklarımızın bilince vardığımız, kendi kararlarımızı verdiğimiz bir meclis hayal ediyorum”.

Mülakat 28

“Bizlerin farklı arkadaş gruplarıyla yeni fikirler paylaştığımız bir meclis hayal ediyorum”.

Mülakat 29

“Gezerek öğrenmeyi, araştırma yaptığımız, kendi kararlarımızı aldığımız bir meclis”.

Mülakat 30

“Çocuk meclisinde çocuklara yönelik kararların alındığı, hem eğlendim, hem öğrendim bir meclis, hayalimde aynısı, kendi haklarımızı bildiğimiz, eğlendiğimiz bir meclis olmalı, öğrenirken, eğlenmeliyiz”.

Çocuk meclisinde; çocukların yerele aktif katılımını sağlamak için eğitim seviyesini daha da arttırmaya çalışmak temel hedef olmalıdır. Yerel yönetimlere çocukların katılması için konferanslar düzenlenmeli ve çocukların istekleri göz önünde bulundurulmalıdır. Bu noktada belediye çocuk meclisi çocukların isteklerini dikkate almalıdır.

Aynı zamanda meclis üyeleriyle yapılan mülakatlar çalışmasından çocukların neden çocuk meclislerine aktif katılmadığı soruna yanıt aranmaya çalışılmıştır. Çocuk meclisleri çocukların kendilerini güvende hissedebilecekleri ve kendilerini yazılı ve sözlü bir şekilde ifade edebilecekleri bir ortam sunmaktadır. “Çeşitlilik” hedefleyen yetişkinler (araştırmacılar dâhil) için kategoriler geliştirilmektedir. Düşük gelirli topluluktaki çocuk forumunun organizatörü için, çocukları bu topluluktan foruma çekmek zordur. Bu nedenle, forumun nihai olarak temsil edilip edilmediği tartışabilir. Çocukların toplumdaki ihtiyaçları, girişimleri yerel yönetim “odaklı olmak” yerine, “çevreye” bağlı olarak değişmektedir. Çocuk meclisinin, şehrin karar verme süreçlerinde daha “merkezi rol üstlenmekte” olduğunu söylemek mümkündür.

6. Bulguların Değerlendirilmesi

Bu çalışmada çocukların yerel yönetimlere katılımı, kentsel ve kırsal alanda yapılan örnek alan araştırması üzerinden ele alınmıştır. Çalışmada alan araştırması için üç farklı aşamalı metot izlenmiştir. Kâğıthane Belediyesi’nde Çocuk Meclisi Başkanı ile mülakat çalışması yapılmıştır. Bu bağlamda Çocuk Meclisinin yapmış olduğu çalışmalar hakkında bilgi alınmıştır. Çocuk

Meclisi çalışmaları, çocuklara yönelik eğitim çalışmaları ile başlamış olup, sosyal alanda da kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri adına kültürel çalışmalara ağırlık verilmiştir. Bu anlamda çocukların kendilerini sosyal alanda geliştirmeleri ve sosyal faaliyetler içinde yer almaları amaçlanmaktadır. Kâğıthane’de bulunan sevgi evindeki çocuklara gönüllü olunarak çocukların eğitim hayatında desteklenmesi amaçlanmış ve gönüllü olarak belediye bütçesinden ayrı olarak desteklenme gerçekleşmiştir. Engelli çocukların annelerini bilinçlendirmeye yönelik çalışmalar düzenlenmiştir. Bu bağlamda çocukların yerel yönetimlere katılımı ve çocukları her türlü zararlı ortamdan uzak tutmak amaçlanmaktadır. Çocukların belirli siyasi haklara sahip olması gerektiği vurgulanarak kendilerini keşfetmelerine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Konsey’in sadece çocukların görüşlerine dikkat çektiği görülmüştür. Bununla birlikte çocuklara yönelik ilkeler doğrultusunda, kültürel ve sportif faaliyetler yapıldığı da belirtilmiştir. En önemli olanı ise, çocukların çocuk meclisinin varlığından haberdar olmasıdır.

Kâğıthane Çocuk Meclisine aktif katılan çocukların yapılan mülakat çalışmasında faaliyetlere katıldıkları ve kentte bakış açılarının değiştiğini, çevre edindiklerini, özgüvenlerinin arttığını söyleyebiliriz. Okul öğrencilerinin de ihtiyaçlarının algılanması ve önemsenmesi, çocukların katılımını olumlu yönde etkilemektedir. Bu şekilde belediye meclislerinin çocukları, stratejik ortağı olarak kabul etmesi kolaylaşabilmektedir. Bu noktada çocuk meclisi uygulamalarının, çocukların haklarının farkındalığına ulaşmaları, demokratik yollarla sorun çözme becerisi gelişimi, öz güven sahibi bireylerin yetişmesi noktasında önemlidir. Bu noktadan hareketle çocuk meclisi uygulamalarının; çocukların gelişim hakkı çerçevesinde kendi görüşlerini özgürce dile getirebilme becerisinin geliştirdiğini ve meclise katılan çocukların sorulan sorulara olumlu cevapların verildiği görülmektedir. Bu noktadan hareketle çocuk meclisinin, yerel demokrasiyi güçlendirmek adına önemli olduğunu da söyleyebiliriz.

Örnek alan üzerinden yapılan araştırma değerlendirildiğinde; Kâğıthane ilçesinde rastgele yapılan mülakat çalışmasında çocukların çocuk meclislerinin varlığı ile ilgili bilgi sahibi olmadıklarını söyleyebiliriz. Çocuk meclisi ile ilgili sorulan sorulardan çocuk meclisinin içeriği ile ilgili de bilgi sahibi olmadıkları görülmüştür. Bu anlamda belediyeye düşen görevlerden biri, çocuk meclislerinin tanıtımının iyi yapılması ve ilgili yaş grubuna ulaşılmasıdır.

Çocukların meclise katılımlarının ailelerin ve çocukların yoğun olmaları nedeniyle kısıtlandığı ve çocukların çoğunlukla evde zaman geçirdikleri görülmektedir. Bu nedenlerin çocukları yerel yönetimlere katılım noktasında uzaklaştırdığı siyasal katılım açısından henüz çocuk meclislerinin içeriğinin anlaşılmadığı söylenebilir. Buradan hareketle yerel demokrasinin güçlendirilmesi için çocuk meclisi kavramının önemi sıkça vurgulanmalı ve çocukların kendilerini ifade edebilecekleri bir mekanizmanın varlığından haberdar olmaları sağlanmalıdır. Bu bağlamda çocuk meclisi uygulamalarının; çocukların yaşadıkları mekânla ilgili sorunlara ya da o yerin gelişimine katılımda bulunabilecekleri, fikirlerini, kentle ilgili isteklerini ve taleplerini ifade edebilecekleri en temel yapı merkezi olduğu vurgulanmalıdır. Çocukların sahip oldukları haklarının bilincinde olmaları için belediyelere, ailelere ve okullara önemli görevler düşmektedir.

Çocuk meclisi uygulamalarıyla çocuklar; sosyalleşmekte arkadaşları ile istedikleri kadar ve özgürce oyun oynayabilmektedir. Bu bağlamda çocukların vermiş oldukları ortak cevaplardan birisi de oyun oynama istekleri olduğu görülmüştür. Bu konu üzerine çalışmalar yapılmalı ve çocuklar için oyun oynayabilecekleri alanlar (paten, park alanı gibi mekânlar) geliştirilmelidir. Aynı zamanda çocukların ana caddeden uzaklaşacak yerlerde oyun oynayıp, kitap okuyabileceği alanların olması onların kendilerini geliştirebilmeleri açısından önemlidir. Bu durumda okul öğrencilerinin de ihtiyaçlarının algılanması ve önemsenmesi, çocukların katılımını olumlu yönde etkilemektedir. Bu şekilde belediye meclislerinin çocukları, stratejik ortağı olarak kabul etmesi kolaylaşabilmektedir. Çocukların istekleri ve hayal ettikleri meclis doğrultusunda kendileri için oluşturulan çocuk meclisinin öneminin farkında olması gerekmektedir. Bunun gerçekleşebilmesinde ve çocukların sürece katılmasında belediye meclisine önemli görevler düşmektedir. Belediyeler bu görevlerini doğru ve etkin bir şekilde yerine getirirse; çocuklar sosyal birçok faaliyete daha rahat katılabilir, kendileri ile ilgili konularda rahat ve özgürce kararlar alabilir ve sonuç olarak da özgüvenli bireyler olarak topluma katılmaları sağlanabilir.

Kâğıthane Belediyesi Çocuk Meclisi çocuk haklarının yaşama geçirilmesi ve çocuk katılımı konusunda faaliyetler planlanmış ve çalışmalar yapmıştır. Bu bağlamda Çocuk Meclislerinde, çocukların kendilerine olan özgüvenlerini geliştirebilmeleri, duygu ve düşüncelerini dışa vurabilmeleri hedeflenmektedir. Bu hedeflere yönelik olarak belediye “Stratejik Plan”ında çocukların hem eğitimlerine destek olabilmek hem de yaşamlarına ek sosyal faaliyetler ekleyecek gençlik merkezleri kurmuştur. Kâğıthane Çocuk Meclisinin yaptığı çalışmalar, çocuk katılımının artması adına önem ve örnek teşkil edebilir. Çocuk meclisinde yürütülen faaliyetlerle; çocukların haklarını kullanabilecekleri ortamların oluşturulması çocuklarının haklarına duyarlı ve saygılı olmalarının gerektiği hususlarına ilişkin çocukların algı gelişimlerinin desteklendiği sonucuna varılmıştır.

7. Genel Değerlendirme ve Sonuç

Çalışma kapsamında karşılaştırmalı iki grupla yapılan alan araştırmasında da yerel meclislerin çocuk çalışmalarına özel ilgi gösterdikleri görülmüştür. Çocuklarla ilgili kavramları yeniden gözden geçirmek için çocuklarla birlikte çalışmalar yapmak belediyelerin katılımcı girişimlerini arttırmasına katkı sağlayacağı söylenebilir.

Yapılan mülakat çalışması değerlendirildiğinde; çocukların çocuk meclislerini oyun alanı olarak gördüğü ve arkadaşlarıyla birlikte bu mecliste oyun oynamak istediği görülmüştür. Çocuğun en önemli işi oyundur. Bu olgu, mülakata katılan çocukların isteklerine de yansımıştır. Bu nedenle çocukları oyun içerikli faaliyetlerle çocuk meclisine çekmek ve katılımlarını sağlamak onların gelişimleri açısından önemlidir.

Literatür taramasında ortaya konulan isteklerden farklı olarak bu çalışma kapsamında mülakat yapılan çocuklar, “çocuk meclisi nedir?” soruna verdikleri cevaplarda meclisin tam olarak neyi ifade ettiğini bilmedikleri görülmüştür. Çocuklara göre çocuk meclisi, *farklı arkadaş grupları ile zaman*

geçirdikleri, oyun oynayabilecekleri, ödevlerini tamamlayabilecekleri, kendilerini geliştirebilecekleri ve boş zamanlarında vakit geçirebilecekleri bir mekândır. Bu durumun nedenlerinden birinin araştırma kapsamında seçilmiş olan yöntemden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Çocuklarla yapılan çalışmalarda mülakat yöntemi ile birlikte çocukların duygu ve düşüncelerini daha özgürce ve rahatlıkla ifade edebildikleri çizim, resim gibi bir takım yöntemlerin birlikte kullanılmaması sebebiyle çalışma bu anlamda kısıtlı kalmıştır. Bu nedenle bundan sonra çocuklarla yapılacak çalışmalarda mülakat yöntemi ile birlikte çocukların kendilerini çizimle ifade etme tekniklerinin kullanılması planlanmaktadır.

Çalışmada çocuk meclislerinin deneyimlerine odaklanılarak çocuk meclislerinin yapısı alan çalışması ile birlikte ele alınmıştır. Katılımcıların yerel yönetimlere olan bakış açısı ve bilgileri de bu çalışmada değerlendirilmiştir. Bu anlamda çocuk meclisine katılımı dışlayıcı süreçler bulunmasına rağmen çocukların katılımı devam ettikleri görülmüştür. Çocuk meclisinin, çocukları yerel yönetimlerde katılım süreçlerine dâhil etmesiyle birlikte yerel yönetişimin de uygulamaya geçirildiği söylenebilir.

Bu meclisler çocuklar ile ilgili yapılan organizasyonlarda katılımı artırmaktadır. Yerel yönetimler çocukların kendilerini ifade edebilecekleri, kendi haklarını öğrenebilecekleri önemli yapılanmalardır. Araştırmada, çocukların kendi haklarının farkında olmadıkları ve toplumda yaşayan birey olarak haklarını tanımlamada eksiklerin olduğu da görülmüştür. Bu nedenle çocuk haklarının korunması, yaygınlaştırılması ve çocukların kendi haklarını öğrenebilmeleri için, çocuk meclisinin tanıtılması ve çocukların bu meclislerde daha aktif rol oynaması gerekmektedir. Bu bağlamda, çocuk meclislerinin önemine ve çocuk hakları eğitimine yönelik olarak okullarda eğitim programları düzenlenebilir. Tüm bunlar yapılırken çocukların istekleri de göz önüne alınmalı, çocuklar desteklenmeli ve çocuklara kendi duygu ve düşüncelerinin değerli olduğu hissettirilmelidir. Çocuklarla çalışmanın güçlükleri olduğu kabul edilmeli ve belediyelerde buna yönelik faaliyetler yapılmalıdır. Ancak bu noktada belediye meclisleri kadar çocuk meclislerine de roller düşmektedir.

Çocukların bir araya gelerek toplanmaları ve karar almaları desteklenmelidir. Çocuk meclislerinde demokrasinin yaşatılması sağlanmalıdır. Bu bağlamda çocuklara sahip oldukları haklar tanıtılmalı ve kendilerini ilgilendiren konulara ve kararlara katılımları sağlanmalıdır. Yapılan etkinliklerin çocuğun faydası açısından katkısının da kontrol edilmesi de önemlidir. Çocuk meclisleri çocukların sosyal becerilerini geliştirmeleri açısından da önemli olduğundan çocuk meclisinde, eğitimler verilerek, kent kültürünün oluşturulması ve içselleştirilmesi/benimsenmesi konusunda çalışmalar yapılmalı, çocukların yaşadıkları kentte söz sahibi olmalarına destek olunmalıdır.

Elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda çocuklar için farkındalık yaratabilecek çalışmaların yanında daha yaşanılabilir bir çevre, yeşil alan, kent ve doğa kavramları çerçevesinde sürdürülebilir projeler de gerçekleştirilmelidir. Ayrıca çocuk meclisinde yürütülen faaliyetlerin hedeflenen amaçlara ulaşip ulaşmadığı konusunda çalışmalar yapılmalı ve bu çalışmaların sonuçları denetlenmelidir.

Toplumsal olarak da çocukların katılım mekanizmalarının içerisinde yer alması için belediyelerde de farkındalık oluşturmalarıdır. Basın-yayın kuruluşları ile iletişim halinde olunarak tanıtım ve duyuru çalışmaları yapmalı ve çocuk meclislerinin önemi vurgulanmalıdır. Çocukların yerel yönetim çalışmalarına aktif katılımları sağlamalı ve çocuklara hakları öğretilmelidir. Sosyal aktiviteler, eğitici ve bilgilendirici gezi programları düzenlenerek çocukların farklı arkadaş gruplarıyla kaynaşmaları sağlanmalıdır. Özellikle engelli çocukların talepleri de dikkate alınarak, engelli çocukların sosyal yaşama katılmaları da desteklenmelidir. Unutulmamalıdır ki Mustafa Kemal Atatürk'ün belirttiği gibi: "Bir milletin ilerlemesindeki temel taş çocuklardır! Çocuklara gereken değeri verirsiniz, ilgiyi, şefkati gösterirsiniz, onlar da bir gökkuşağı edasıyla geleceği renklendireceklerdir".

Kaynaklar

- Abbott, S. and T. Ryan (1999). "Constructing Knowledge, Reconstructing Schooling" *Educational Leadership*, November, 66-69, <http://www.ascd.org/publications/educational-leadership/nov99/vol57/num03/Constructing-Knowledge,-Reconstructing-Schooling.aspx>, (Erişim Tarihi: 12.10.2018).
- Adams, E. and Sue I. (1998) *Changing Places: Children's Participation in Environmental Planning*. London: Children's Society, <https://www.worldcat.org/title/changing-places-childrens-participation-in-environmental-planning/oclc/807443942>, (Erişim Tarihi: 05.05.2018).
- Bessant, J. (2004). Mixed messages: youth participation and democratic practice. *Australian Journal Of Political Science*, 39(2), 387-404. doi: 10.1080/1036114042000238573
- Bourdieu, P. (2004) "The Forms of Capital." In S. J. Ball, Ed. *The Routledge Falmer Reader in Sociology of Education*. London: Routledge Falmer, 15-29.
- Brooks, J., & Brooks, M. (2004). *In Search of Understanding: The Case for Creative Classrooms* (2nd ed.). Alexandria: Association for Supervision & Curriculum Development.
- Checkoway, B., Tanene A. and Colleen M. (2005). "Youth Participation in Public Policy at the Municipal Level." *Children and Youth Services Review*, 1149-1162.
- Cunningham, C., Jones, M. and Taylor, N. (1994) The Child-Friendly Neighbourhood: Some Questions and Tentative Answers from Australian Research, *International Play Journal*, 279-295.
- Doesberg, A. (2000) "Hello! It's Me, Your Future Speaking." *Children Issues* 4(2): 6.
- Elsley, S. (2004) "Children's Experience of Public Space." *Children and Society*, 18: 155-164, <https://doi.org/10.1002/chi.822>.
- Erdoğan, M. (2017) "Kopuştan Uyuma Kent Mültecileri (Suriyeli Mülteciler ve Belediyelerin Süreç Yönetimi: İstanbul Örneği), Marmara Belediyeler Birliği Yayınları (<http://marmara.gov.tr/UserFiles/Attachments/2017/05/09/2a50f712-6413-489f-9deb-56dc52de7264.pdf>), (Erişim Tarihi: 10.07.2017).
- Esen, A. (2016) "Uluslararası Düzensiz Göçler ve Yerel Yönetimler" In A. Esen ve M. Duman, Eds. *Türkiye'de Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler: Tespit ve Öneriler*, WALD Yayınları.
- Freeman, C. and E. Aitkin – Rose (2005) "Future Shapers: Children, Young People and Planning in New Zealand Local Government." *Environment and Planning C: Government and Policy* 23: 227-246, <https://doi.org/10.1068/c0433>.
- Freeman, C. and Karen N. (2000) "Children, Young People and their Environments: Changing Themes." *Children's Issues*, 4(2): 7-12.

- Fuss, D. (1989) *Essentially Speaking: Feminism, Nature and Difference*, London: Routledge.
- Hart, R. A. (1997) *Children's Participation: The Theory and Practice of Involving Young Citizens in Community Development and Environmental Care*, UNICEF, London: Earthscan, <https://www.ircwash.org/resources/childrens-participation-theory-and-practice-involving-young-citizens-community-development>, (Erişim Tarihi: 25.07.2018).
- Harvey, D. (2013), *Asi Şehirler*, (Çev. Ayşe Deniz Temiz), Metis Yayınları, İstanbul.
- Henderson, P. (2000) "Children's Participation. Time for a Change." *Children's Issues*, 4(2): 29-31.
- Hetzel, S., Sally W., and Lesley S. (1992) "Participation and Partnership." *Youth Studies Australia*, 33-36.
- Horelli, L. (1998), "Creating Child-friendly Environments: Case Studies on Children's Participation in Three European Countries." *Childhood*, 5(2): 225-239, <https://doi.org/10.1177/090.756.8298005002008>.
- Jamison, A and Linda G. (2000) "Facilitating Children's Voices in the Community and Government." In A. B. Smith, N. Taylor and M. Gollop, Eds. *Children's Voices: Research, Policy and Practice*. Auckland: Longman.
- Jones, A. (1991) "Is Madonna a Feminist Folk Hero, Is Ruth Richardson a Woman? *Postmodern Feminism and Dilemmas of Difference*, 23: 84-100.
- Küçük, H. (2016) "Yerel Demokrasi Bağlamında Kent Konseylerinin İşlevi: Bayrampaşa ve Kadıköy Kent Konseyi Örneği" Kamu Yönetimde Değişimin Yönü ve Etkileri (Kayfor13 Bildiri Kitabı), 1779-1800.
- Küçük, H. (2017) "Kent Konseyleri ve Yerel Yönetişim Üzerine Bir Değerlendirme: Esenler Kent Konseyi Örneği", *Sürdürülebilir Kent ve Çevre Yönetimi Üzerine Yazılar I*, (Edit. Uğur Ömürgönülşen, M. Kemal Öktem, Uğur Sadioğlu), Hacettepe Yayınları, 111-126.
- Küçük, H. ve Akpınar, İ. E. (2018) "Feminist Kuram Çerçevesinde Kent Konseylerinde Kadının Yeri: Esenler Kent Konseyi – Kâğıthane Kent Konseyi Örneği", *Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(3) :120-140.
- Mckay, M. ve Fanning, P (1998). *Özgüven Yaratılması ve Korunması*, (Çeviren: Anita Tatlier), Epsilon Yayınevi, İstanbul.
- Olweus, D. (1993) *Victimization by Peers: Antecedent and Long Term Outcomes. Social Withdrawal, Inhibition and Shyness in Childhood. Social Development*, 6(1), 315-341.
- Öktem, M. K, Akpınar, İ.E (2018) "Çocuk Dostu Şehirler: Lüleburgaz Örneği" International Conference on Good Local Governance, 13-14 April 2018.
- Özer, Y. E. (2013) "Çocuk Hakları, Katılım ve Yerel Düzeyde Uygulaması: Türkiye Örneği", *C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 14,(1): 245-258.
- Sanson H. Carlsen J. & Newitt M. Shaping (2012), *Neighbourhoods: Play and Informal Recreation-Supplementary Planning Guidance*. Greater London Authority, https://www.london.gov.uk/sites/default/files/osd31_shaping_neighbourhoods_play_and_informal_recreation_spg_high_res_7_0.pdf, (Erişim Tarihi: 20.03.2018).
- UNICEF (2006) *The Child-Friendly School (CFS)*, Retrieved February 07, 2006, <http://www.ungei.org/whatisungei/files/unicefungeiCFS1Web.pd>.
- Yaşlara göre Çocuk Nüfusu. (2020). Retrieved 11 November 2019, from <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=206&locale=tr>

Ek 1. Mülakat Protokolü

1) Çocuk Meclisi Nedir? Çocuklara için neler yapmaktadır?

Evet Hayır

2) Belediyenin yapmış olduğu faaliyetleri sizler için yeterli midir ?

Evet Hayır

3) Kendinizi geliştirebileceğiniz kurslar var mı? Konsey tarafından sunulan etkinlikler ve olanaklar çoğu zaman çocuklarla ilgili midir?

Evet Hayır

Eğer evetse, Belediye Meclisi'nin fikirlerinizi nasıl tanımasını istersiniz?

Eğer hayırsa, neden Kent Konseyi'nin fikirlerinizi bilmesini istemezsiniz?

4) Belediyenin çocuk meclisi toplantılarına katılıyor musunuz?

5) Belediye Konseyine ilişkin sizin görüşleriniz?

BAZI BİLGİLERİ:

Cinsiyet: Kadın Erkek Yaş

Yapmak istediğiniz herhangi bir başka yorum veya eklemek istediğinizi bilgi var mı?

Children's Participation in the Local Governments: Children's Assembly in Kağıthane

Mustafa Kemal ÖKTEM*
İrem Ece AKPINAR**
Hülya KÜÇÜK***

Within the scope of this study, the conceptual framework is formed by taking the relationship between local governments and participation into consideration. As a case study, the integrity and consistency of the issue is aimed to be improved by a field research including interviews with three sub-groups in the sample composed of the members of the Municipal Assembly, Child Council, and non-member children within the borders of the municipality of Istanbul Kağıthane.

The Children's Assemblies in the municipalities consists of children at the age ranging from 8 to 15 years. Every child in this age group is expected to be able to express himself in the city where he lives, express his ideas and thoughts, and be aware of his social responsibilities. To be able to raise this awareness and enable the child to feel like a social part of the city where he lives, the child must have a say in the local government and actively contribute there.

The study predicts children's knowledge-based development with the principle of their need and right to be heard in the local social policy that affects their lives. Within the context of this study, a conceptual framework has been formed based on the relationship between local governments and participation. In this research, which aims to develop the vital need of children to be heard in local social politics and to be rightfully protected, the development is based on knowledge. Children, who participated in the interview, were provided with an internal perspective on their own subjective world with the help of empowerment initiatives provided by local authority and right to speak. In the research process, the children were also given a chance to be the agent and

* Hacettepe University, Department of Political Science and Public Administration, kemalok@hacettepe.edu.tr

** KA.DER, i.ece.akpinar@gmail.com

*** Kafkas University, Social Sciences Vocational School for Higher Education, hulyakucuk2015@gmail.com

collaborator, rather than just being the object. In the qualitative field study, a semi-structured interview was conducted with the Children's Assembly of Kağıthane and the role of the child assembly in local government was examined. In this context, the concept of participation in local government level and the situation in real-life practices were analyzed by means of observation and data gathered during interviews.

The findings suggest various options. It is among the findings of studies that children's assemblies increase participation in organizations related to children. Local governments are important structures where children can express themselves and learn their rights. However, child participation in child councils is not fully realized. For this reason, it is important that children learn their rights and participate in children's assemblies with different groups of friends.

In the research, we conclude that children could not fully define the children's assembly and children's rights awareness in local governments is not fully realized. When the students are asked to define children's assembly, they define it as a playground, they are not aware of their rights and they have deficiencies in defining their rights as individuals living in society. In order to protect and promote children's rights and to learn their rights, children's parliament should be introduced and children should play a more active role. At this point, education programs should be organized in schools for the importance of child councils and for the education of children's rights. In this context, child council practices should be supported by taking into consideration the wishes of children. Children should be educated in the creation and adoption of urban culture by providing trainings, and children should be encouraged to have a say in the city they live in.

Children represent an important group in the population living in a city. The fact that children express themselves in the urban space where they live ensures the development of children's behavior. For this reason, ensuring that children living in the city can feel about the place they live in is important for the adoption of the city culture. It is a situation that can be observed that children living in the city do not know the places they live in and do not have a say in the city. This situation is a problem in increasingly populated cities; children stay away from the opportunities that the streets give them (Öktem ve Akpınar, 2018: 4).

Sonja Grover (2004)'s research agenda is created with the understanding of "empathy" to the children, taking into consideration the approach of giving possibility and voice in the participation of children in social research. In order for children to complete their social, cultural and mental development in their living spaces, they need to know their living spaces. For this reason, it is important for children to establish a connection and have a say in the place they live in (Öktem ve Akpınar, 2018: 6), and participate to local administrative affairs on the issues regarding their own living conditions to understand themselves as social actors, be aware of their responsibilities and fulfill these responsibilities.

The participation of children in local governments and their involvement in local government processes (Ferman and Aitkin-Rose 2005; Henderson 2000; Hetzel, Watson, Sampson 1992; Meucci and Schwab 1997) are important for strengthening local democracy. Thus, involvement

of children in local management processes and increasing their experiences on a local scale contribute to the development of more free and self-expressing individuals (Freeman and Aitken-Rose 2005; Campbell 2000; Doesberg 2000; Freeman and Nairn 2000; Moore 2000; Simms 2000; Willoughby 2000). Including children in the participation processes in local administrations is also important for the development of the city. The fact that children are aware of the decision making process and practices of municipalities strengthens local democracy. For this reason, local governments should be child-oriented for the development of local democracy and the existence of healthy, free and self-confident children (increased self-confidence).

The focus of this study is to examine child participation in local governments. From this point of view, it is aimed to investigate the criteria and qualifications required to ensure child participation in the *municipal child council* through the concept of participation. In this regard, the projects carried out by the Children's Council of the Kagithane Municipality, the situation in practice, the opinions of the members of the council and non-member children are also evaluated, and the answer to the question will be sought.

The evaluation was made on the question "Is the work done by the Child Assembly of the Municipality sufficient, what studies are done about children?". Secondly, the activities of the municipality were tried to be evaluated from the eyes of the children by interviewing all of the 30 children who were actively participating in the Children's Council – determined by the full-sampling method. Thirdly, the question of "why is the participation low?" is asked to the second-group of sample (100 children) which is randomly selected.

This study observed that children are not aware of their own rights and there are deficiencies in defining their rights as individuals living in the society. For this reason, in order to protect and expand children's rights and learn about their rights, the child council should be introduced and children should play a more active role in these councils. In this context, education programs can be organized in schools regarding the importance of child councils and child rights education. While all this is done, children's wishes should also be taken into consideration, children should be supported and children should be supported to a level so that their feelings and thoughts are valuable. It should be accepted that there are difficulties in working with children and activities should be carried out in municipalities. At this point, however, there are roles for the city councils as well as the children's councils.